ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

NUMĂR SPECIAL DE CRĂCIUN

SENTINELA

ANUL III, Nr. 52
27 Decemvrie 1942

GAZETA OSTĂȘEASCĂ A NAȚIUNII
APARE DUMINICA
Inscrisă la Tribunalul Ilfov S. I. C. sub Nr. 623/1939

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Strada Sărindar Nr. 5-7-9 — București
TELEFON: 3.96.62

Camarazii români și germani veghiază în noaptea de Crăciun

Uniți prin sfântă frăție de arme, soldații români și germani stau de strajă în răsăritul îndepărtat pentru apărarea Crucii lui Hristos și pentru civilizația Europei. Steaua care a vestit lumii Nașterea Mântuitorului strălucește pe cerul izbânzilor româno-germane. Crăciunul găsește pe ostașii Crucii în plină biruință asupra hoardelor bolșevice. Bravii noștri flăcăi zidesc România viitoare.

Crezul ostaşului

1. Cred în Regele nostru, în Conducătorul ţării şi în veşnicia Neamului Românesc.

2. Port în suflet icoana României adevărate şi jur să-mi jertfesc viaţa pentru hotarele ei.

3. Indeplinesc ordinele fără şovăire şi nu mă 'nfricoşează nici primejdia, nici trufia duşmanului.

4. Urăsc de moarte: minciuna, hoţia, trădarea, fiindcă ele înjosesc şi necinstesc pe ostaşi.

5. Iubesc camarazii; ei sunt ca şi mine chezăşia libertăţii ţării, ostaşi bravi în război şi lucrători harnici în uzine şi ogoare, în timp de pace.

Aşa să-mi ajute Dumnezeu.

Armata Română

Puternicile aripi ale aviaţiei române fac minuni de vitejie, înscriind în istoria neamului isprăvi după isprăvi. In misiuni de vânătoare, recunoaştere sau bombardament, piloţii noştri ating aceleaşi performanţe ca şi aşii aviaţiei germane. Aripă de aripă, avioanele noastre şi germane sburând în slăvi sau la suprafaţa solului, asemeni unui cârd de cocori în drum spre ţări calde, patrulează zi de zi cerul întunecat al Rusiei, care este şi singurul adăpost al îngrămădirilor de trupe bolşevice.

In „căderi" vertiginoase, în planări line, avioanele noastre ţintesc toate obiectivele şi nodurile de circulaţie inamică şi cu precizie matematică le izbesc în plin. Pierderile pricinuite de aviatorii noştri inamicului sunt considerabile. Spatele frontului bolşevic nu mai poate fi în siguranţă, căci încercaţii noştri piloţi bombardează zilnic depozitele de muniţie, alimente, carburanţi, coloanele de vehicule şi care blindate.

Regiunea Donului a fost aproape zilnic bombardată de aviaţia română, care, sfidând capriciile vremii, a acţionat cu toată vigoarea.

Cooperând cu toate forţele noastre care acţioncază pe frontul Donului şi la Sud de Stalingrad, aviaţia română a oprit de multe ori avalanşele bolşevice care se îndreptau spre poziţiile noastre.

In văzduh şi pe pământ, ostaşii de răspântie istorică ai Mareşalului Antonescu luptă ca în basme, luptă aşa cum ştiu românii când se mânie şi când trebue să deschidă drum nou de viaţă generaţiilor care urmează.

In regiunea Donului, aci unde efortul besmetic al inamicului a atins culmea, o Mare Unitate de moldoveni, care a dus mai multe zile şi nopţi întregi cu inamicul, printr'un avânt fără seamăn, a trecut la un viguros atac şi a asvârlit pe inamic dincolo de poziţiile ce le ocupa. Printr'o luptă dârză şi strânsă, această Mare Unitate cucereşte din mâna vlăguită a vrăjmaşului noi şi importante poziţii.

Stăm şi ne întrebăm. Care este rezultatul pretinsei ofensive bolşevice? Desigur, numai svârcoliri ale unei agonii timpurii. Reiese în mod clar că planul întocmit de Stalin a dat şi de data aceasta greş.

In curând vom vedea desfăşurându-se nimicirea totală a resturilor de forţe bolşevice, ameninţate deocamdată de frig, foame şi de infiltrările în poziţiile lor ale ofensivei germano-române. S

Gestul patriotic al unui ofiţer invalid de război

D-l Mareşal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, a primit din partea sublocotenentului de rezervă Popescu R. Eugen următoarea scrisoare, din care se desprinde gestul atât de generos şi de patriotic al donatorului.

7 Decemvrie 1942.
Spitalul Z. I. 303. Loco.

Domnule Mareşal,

Pentru cei care şi-au purtat viaţa în vâltoarea înfierbântată a frontului, este o dumnezeiască alinare iniţiativa creştină şi românească ce ai luat-o, de a se clădi un Palat al Invalizilor, pentru odihna celor ce şi-au lăsat părţi din carnea şi trupul lor chinuit în luptele răsăritului, drept mărturie pentru veacuri a vitejiei româneşti şi simbol al vrerii noastre de a trăi într'o lume viitoare mai frumoasă, înţelegătoare şi dreaptă.

Prin daniile care se fac, în fiecare colţ al acestei uriaşe clădiri se va întâlni sufletul cald al Ţării.

Aceasta vindecă răni adânci şi înalţă frunţi îngreuiate de povara amintirii unei mâini sau unui picior pierdut.

Ca invalid din actualul război, încă odihnindu-mi trupul pe un pat de spital, înţelegând iniţiativa şi creştinescul rost al Palatului Invalizilor, depun şi eu o cărămidă pentru grabnica lui zidire, dăruind suma de 50.000 lei.

Să trăiţi, Domnule Mareşal.

(ss) Slt. rez. **POPESCU R. EUGEN**
din cavalerie

Ruga luptătorului

Cu sufletul cuprins de rugăciune
Şi dragostea de ţară, Moş Crăciune,
Am fost supus, ascultător, cuminte
Şi vajnic luptător al Crucii Sfinte.

Prin schije şi troiene de zăpadă,
Purtând în mână, drept toiag, o spadă,
Târăşte-te, pe brânci, în fundul gropii
Şi'ncet-încet, blajin, să te apropii.

Dar, te anunţ că nu-mi faci bucurie,
De-mi dărueşti vre-o scumpă jucărie,
Ci, ca'nţelegător şi bun părinte,
Ascultă-mi călduroasa rugăminte:

Să ne aduci, prin ploaia de ghiulele,
Infăşurată'n falduri de drapele,
In sac, pe'ncovoiata ta spinare,
Să ne aduci, VICTORIA CEA MARE.

T. D. C.

Lupta noastră

Sărbătorirea independenţei Finlandei a fost pentru noi un nou prilej de afirmare a prieteniei ce ne leagă de eroicul popor finlandez, care luptă ca şi România pentru aceleaşi ţeluri comune.

Şi unii şi alţii ducem lupta împotriva primejdiei bolşevice pentru a ne apăra libertatea, credinţa şi tradiţiile noastre, fără de care fiinţa noastră şi conştiinţa de naţiuni stăpâne pe destinul lor, ar dispare.

Luptăm în acelaşi timp, pentru instituţiile noastre fundamentale de civilizaţie şi ordine socială, pentru ogorul şi familia noastră, împotriva anarhiei comuniste şi a egalizării în mizerie şi întunerec.

„Proprietatea pentru care veac de veac au luptat înaintaşii noştri — a spus vicepreşedintele Consiliului nostru de Miniştri în cuvântarea rostită la Radio cu prilejul sărbătoarei Finlandei — noi vrem s'o lăsăm tezaur de muncă pentru acei care vor veni.

Unii în Nord si altii în Sud, vrem să apărăm instituţiile civilizaţiei europene".

Şi Finlanda şi România au cunoscut buba comunistă pe trupul lor. Carelia finlandeză şi Basarabia românească au suferit deopotrivă de pe urma tiraniei bolşevice. Aceleaşi metode de nimicire a tot ce e conştiinţă umană, credinţă şi cultură, proprietate şi familie, au fost folosite de bolşevismul rusesc deoparte şi de alta.

Tragedia deportării elementului băştinaş cu scopul de a şterge orice urmă de conştiinţă naţională, desfiinţarea bisericilor şi transformarea lor în grajduri şi cinematografe, confiscarea bunurilor şi coborîrea populaţiei la acelaşi nivel de mizerie morală şi materială, împinsă dela spate la muncă forţată, au fost rezultatele unui an de stăpânire bolşevică în provinciile cotropite.

Iată de ce lupta pe care o ducem împreună cu Finlanda, alături de Marele Reich German, este legitimă, este dreaptă, fiindcă ne apărăm Patria împotriva bolşevismului distrugător.

CHEMARE

Veniţi sub mândrul tricolor
Ca un talaz adus de vânt
Să apărăm ce-avem mai sfânt:
Al Ţării noastre scump ogor...

Că dorm în el de mii de ani
Voivozii noştri glorioşi
Şi dorm vitejii moşi-strămoşi
Urmaşi din Daci şi din Romani.

Veniţi Români să apărăm
Credinţa sfântă din străbuni
Şi'n drum spre glorii, prin furtuni,
Stindardul Ţării să-l purtăm.

Că nu-i nimic mai 'nălţător
Şi mai frumos pe-acest pământ
De cât să mori cântat de vânt
Luptând pe-al Ţării sfânt ogor.

Bătrâni şi tineri să pornim
Ca un potop de plumb şi jar
Şi'n lupta sfântă pe hotar
Să triumfăm ori să murim!...

D. VASILESCU-SEVER

M. S. Regele Mihai I

Rugă

Din bolțile 'nălțimilor albastre,
Coboară către noi iubit Părinte,
Și mai răsfoarnă 'n sufletele noastre,
Potirele cu harurile-ți sfinte.

Smulgându-ne din inimi suferința,
Revarsă 'n gânduri blândă bucurie,
Și 'n cugete 'nclestează-ne credința
Și dragostea de Rege și moșie.

Sfărâmă-i sub a neamului călcâe
Pe cei ce-l țin în ghiarele durerii,
Și 'n nori de mirodenii și tămâe,
Aprinde-i policandrele 'nvierii.

Să 'năbușe 'ntunerecu 'n lumină,
Și ura să se 'nece 'n bunătate,
Să 'nghită adevărul pe minciună,
Ca noi s'avem pentru vecii dreptate.

Plut. adm TH. D. CARAMAN

Scrisoare

Elena Ieremia, elevă de liceu și fiică de ostaș, vă rog să primiți rândurile mele, care nu exprimă decât dragostea și devotamentul meu sincer față de ostașii țării noastre.

Știu, căci nu prin vorbe, ci prin fapte putem noi mulțumi pe ostași. Dar, cum totdeauna în țara noastră s'au găsit între fiii ei și de aceia care să cânte faptele de vitejie ale eroilor noștri, poezia mea de mai jos exprimă aceleași gânduri.

Vă rog mult să o cercetați și dacă va fi mulțumitoare, să mi-o publicați în „Sentinela", gazeta ostășească a națiunii. Vă mulțumesc.

CRUCE ALBĂ

Cruce albă, cruce albă,
Sufletul ce-l străjuești,
De erou, e floare dalbă
Intre florile cerești.
Crinul cerului albastru,
Lângă el stă neclnitit.
Nu-i e sufletul sihastru,
Căci eroic a murit.
Cruce albă, cruce albă,
Celui ce astăzi s'a dus,
Îi ești la cap mână caldă,
Căci pentru tine-a apus.
Candelă de viață nouă,
In ceruri tu i-ai aprins,
Pe mormântul lui azi plouă,
Dar sufletul nu s'a stins.
Cruce albă, cruce albă,
Sufletul ce-l străjuești,
De erou, e floare dalbă,
Intre florile cerești.

ELENA IEREMIA

PLUGUȘOR

Frunzuliță de stejar,
Bună seara gospodar,
Am venit să vă urăm,
Bună seara să vă dăm.

Ia poftiți pe la perdele
De-ascultați vorbele mele
Mai poftiți pe la obloane,
Cavaleri și Domnișoare.

Frunzuliță de doi brazi,
Fiți atenți și m'ascultați.
De când seara a înserat,
Plug așa, nu v'a picat.

Așa mândru minunat,
Cu rotițele de brad,
Cu osiile de fag uscat,
Doisprezece boi mi-l trag.

Măi jupâne gospodar,
Spune drept și-adevărat,
Unde-s boi de cumpărat,
Jos în vale la Bârlad.

Sunt doi boi de cumpărat,
In frunte țintății,
In coadă codâlbei,
Costă zece mii de lei.

Acasă că i-am adus
Și la plug pe ei i-am pus.
O fetiță mi-i mâna
O fetiță c'o nuia.

Hăi Poriu, cea Plăvane,
C'ai făcut greșul cam mare
Am mai ura, ce-am mai ura,
Dar ni-i frică c'om însera
Pe la curțile dumneavoastră,
Departe de casa noastră.

Și avem de arat
La cea casă frumoasă,
Cu șindrila deasă,
C'o fată frumoasă.

Aho, Aho, români plugari,
Cu suman și cu ițari,
Scoateți plugurile să plecăm,
Țarinele să le arăm
Trăgând brazde mari și mici,
Cum le place la voinici.

Peste dealuri, peste văi,
Ia mai chiuiți flăcăi.

In Transnistria pe plai,
Ară Regele Mihai,
Mareșalu în urma Lui,
Strânge roada grâului.
Iar ostașii, toți ca unul,
Dau cu pușca și cu tunul,
Dau cu pumnii lor cei grei,
Dau cu sufletul din ei.

Pe sub ceru 'n vâlvătăi,
Mânați măi! Hăi.

Gheorghe Stan își dă adresa,
Că de ieri ară 'n Odessa,
Iar Vasile Mucenic,
Ară câmpul în Dalnic
Semănând în calea lor,
Flori și vise pe ogor.

Cântece și grâne 'n căi,
Mânați, măi, Hăi, Hăi!...

Scoateți plugurile toate,
Că sunt câmpuri nearate,
Hai, măi Dragoș, măi Stancov,
Hai la Marea de Azov,
Ca să vadă bolșevicii,
Cum știu a ara voinicii.

Bun e anul ce sosește,
Că pe toți ne veselește.
Pace'n lume n'a adus,
Anul vechiu care s'a dus.
Acum noi cu plugușorul,
Cu tunul și cu pistolul,
Tragem brazdele de-un an,
Prin hotarul lui Ștefan

Coborîrăm noi cu plugul,
Unde-a fost de mult belșugul,
Dela Dunăre la Mare,
Unde's urmele romane
Pân' la Nistru cu al lui val,
Stăpânit de Decebal.

După chinuri, după muncă,
Am tras plugul colea 'n luncă
Și venirăm la fereastră,
Să vă spunem dumneavoastră
Că românul este tare,
Intr'o Românie Mare.

Mai îndemnați flăcăi odată,
Să nu stea Plăvan pe brazdă,
Mânați, măi, Hăi, Hăi!...

Culeasă de Caporal Radu Mihail

D-l Mareșal Ion Antonescu

Mărturii
de mândrie românească

D-l Mareșal Antonescu, Conducătorul Statului, a primit următoarea telegramă:

Domnului *Mareșal Antonescu*
Conducătorul Statului
București

Românii din ținutul Neamțului, urmași ai plăeșilor Marelui Voevod Ștefan, luând cunoștință cu mândrie de faptele de arme ale Maiorului Rășcănescu și ostașilor nemțeni din batalionul său, le exprimă prin Domnia Voastră, Căpetenia Oștirei Române, recunoștința și admirația lor.

Să trăiți domnule Mareșal!

General Coroamă
General Efstatiade
General Dragu
Colonel Calmuschi

Răspunsul Conducătorului Statului:

Domnilor Generali

Coroamă, Efstatiade, Dragu și colonel Calmuschi.

Demni urmași ai marilor plăeși, Maiorul Rășcănescu și bravii lui nemțeni au înscris o nouă și nepieritoare pagină de glorie în istoria bătrânei noastre Moldove.

Sunt mândru și vă mulțumesc pentru meritata cinstire ce le faceți.

MAREȘAL ANTONESCU

*

D-l Mareșal Antonescu, Conducătorul Statului, a primit următoarea telegramă:

Domnului *Mareșal Antonescu*
Conducătorul Statului
Loco

Membrii Sfântului Sinod, întruniți în cea dintâi ședință din sesiunea anului 1942, vă asigură de tot devotamentul lor și vă roagă să primiți cele mai respectuoase urări de sănătate. Dumnezeu să vă dăruiască puteri depline ca să conduceți cu spor destinele Neamului nostru spre culmile lui de glorie și de propășire, iar pe viteaza noastră armată, care luptă pentru apărarea Țării și a crucii, să o duceți la biruința deplină.

Nicodem, Patriarh
Președinte

Răspunsul Conducătorului Statului:

Inalt Prea Sfinției Sale
Nicodem
Patriarhul României
Loco

Mulțumesc din inimă Inalt Prea Sfinției Voastre și membrilor Sfântului Sinod pentru bunele urări.

Cu credința nesdruncinată în Dumnezeu și în drepturile poporului nostru, vom lupta până la capăt pentru a apăra ființa Neamului și biserica noastră.

MAREȘAL ANTONESCU

Eroul Colonel Adjutant Alexandru P. Pastia

A căzut la datorie, cu fața la inamic, eroul colonel aljutant Alexandru P. Pastia. S'a înălțat rugăciune de recunoștință pentru el, în vechiu lăcaș de închinare. In pioasa îngenunchere a rudelor și camarazilor lui s'a adus laudă sufletului ales de ostaș, ce s'a dăruit cerului în neprihănită dragoste de țară.

Intr'un ungher de altar a murmurat sfios un glas: *„In lacrimile noastre se va oglindi nu durerea, ci mândria, că suntem urmași unui erou ce și-a dăruit viața pentru biruitoarea înflorire a neamului românesc".*

Când năprasnica vâltoare a bătăliei, unde a căzut el, continuă încă peste încruntările morții, cei dragi lui nu au gemut sub sfâșierea durerii. Jertfele eroice sunt supreme dăruiri ce nu se plâng. Suferința tuturor, lângă o cruce de ostaș, e întotdeauna o mândră acceptare a unui destin de sublimă și fericită împăcare de suflete îndurerate.

In huruitul victorios de motoare, colonelul Pastia s'a frânt ca un drapel desfășurat eroic în furtună. Sufletul lui însă, ca o fâlfâire de dincolo de moarte, a condus mai departe tancurile sale spre răsărit de soare. Sacrificiul lui a fost încă un îndemn pentru bravii lui ostași, care i-au răscumpărat din plin moartea și i-au ocrotit sângele jertfei, rostogolind spre zări îndepărtate amenințarea focului vrăjmaș.

In luptele dela 22 Noemvrie 1942, la Don, o Mare Unitate blindată română a pierdut un ofițer de elită, pe colonelul adjutant Pastia. Fiu al Fălticenilor Sucevei, s'a făcut ofițer în 1912 și a luat

Continuare în pagina 4

Inspecţia D-lui General Pantazi, Ministrul Apărării Naţionale, pe front

Un brav vânător de munte

Atacul este în plină desfăşurare; vânătorii de munte înaintează pe creste şi văi, alungând tot mai în adâncul munţilor pe inamicul blestemat.

Cota 212, obiectvul principal al unităţii, nu mai este departe. Dar, în ziua de 22 Septemvrie, inamicul opune o rezistenţă îndrăcită. Din cazemate construite din lemne groase de stejar şi camuflate cu măestrie, mitralierele ruseşti latră cu neruşinare. Avântul vânătorilor, pentru un moment, este oprit. Culcaţi la pământ, observă de unde focul se deslănţuie cu atâta furie şi încep să tragă şi ei cu armele automate. Inamicul este lovit în plin. Nori de praf şi frunze se ridică prin aer.

Grupa sergentului Trifa Ioan, dintr'un ploton de cercetare, nu se dă bătută cu una cu două. Prin manevre executate cu îndemânare, sergentul reuşeşte să pună stăpânire pe un bot de deal, în colaborare cu grupa caporalului Goga Teodor, de unde inamicul putea fi văzut foarte bine şi bătut eficace cu foc.

In flancul drept al grupei, pitit după o tufă, la pândă, soldatul Mirion Ioan, un ţăran harnic şi de omenie de prin ţinutul Albei-Iuliei.

De câteva ore stă cu puşca la ochi şi trage mereu în rândurile ciolovecilor. Doboară, unul, doi, trei, cinci şi apoi încă unul... Pe urmă râde satisfăcut, adresându-se camaradului din stânga lui:

— „Să mai poftească numai; la toţi le fac de petrecanie“!

Nu termină însă bine vorba, când pe marginea pădurii din dreapta lui, soldatul Mirion Ioan observă, coborîndu-se prin flanc, protejaţi de desimea pădurii, o grupă de ruşi. Anunţă imediat pe comandantul de grupă şi pe puşcaşul mitralior. Până ce puşca mitralieră „Susana“, după cum am botezat-o noi, să-şi spună cuvântul, viteazul vânător mai trimite încă câţiva cioloveci pe lumea cealaltă.

Ruşii observă de unde le vine moartea şi trag cu disperare în dârzul vânător de munte; dar acesta nu le dă nicio atenţie şi-şi vede mai departe de treburile lui.

...Incepuse să se înopteze... Soarele s'a dus de mult la culcare, iar pădurea sfârtecată de gloanţe şi obuze se cufundă în întuneric... E linişte aproape completă... doar când şi când se mai aude câte-o împuşcătură!

Soldatul Mirion Ioan, obosit de greul luptelor, se culcă în adăpostul lui şi doarme dus, cu Ruşii în faţă numai la 100 m.

— „Nu vin, se gândeşte în sinea lui vânătorul, deoarece ştiu că aici au de-a-face cu mine“!

Noaptea a fost liniştită! Doar câteva explozii de brandt, căzute mult în dreapta sectorului nostru, au conturbat starea de veghe a pândarilor.

Primele raze ale soarelui de toamnă îl găsesc pe soldatul Mirion Ioan tot în adăpostul lui. Ca un creştin adevărat, ţăranul cu mintea şi sufletul curat ca apa izvorului de munte, se ridică în genunchi, uitând parcă de vrăjmaşul din faţă şi începe să se închine lui Dumnezeu, aşa cum a făcut în tot timpul vieţii, cum l-a învăţat la şcoală şi biserică Cucernicul Părinte Iosif şi după cum l-a deprins de mic copil mama lui.

...In liniştea solemnă a acelei dimineţi de toamnă, pe la orele 5,20 se aude o singură pocnitură de armă... Corpul aplecat pentru rugăciune al soldatului erou nu s'a mai ridicat dela pământ...

I. B.

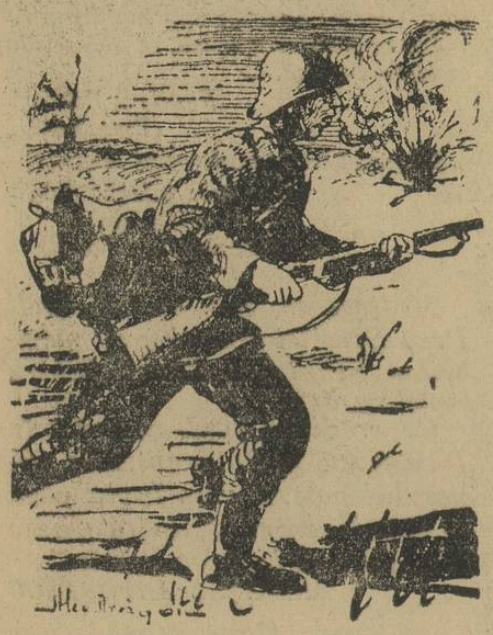

Colind nou

Sus e cer... sub mine cer...
Flori de sticlă 'n crengi de ger
Şi prin noapte se desprind
Boabe albe de colind.

Noapte albă... ninge calm...
Plâns uitat în orice psalm.
Clinchet mic peste tăceri,
Risipit în nicăieri.

Către Răsărit s'au dus
Serafimii lui Iisus.
Din credinţa pentru El,
Cântec aspru de oţel.

Noapte albă... ninge calm...
Plâns uitat în orice psalm.
Peste iesle şi trecut,
Steaua 'n noapte a căzut.

Ion Sofia Manolescu

Cazacii depun jurământ de credinţă Fuehrerului

Vântul suflă îngheţat peste câmpia întinsă dintre cele două şoproane ale colhozului. In linie, aşezată pentru solemnitate, o companie de soldaţi în uniforma cenuşiu-verzuie germană. Căştile strălucesc în soarele cu dinţi. Este una dintre numeroasele companii de cazaci care s'au constituit din voluntarii fugiţi din rândurile bolşevice sau căzuţi prizonieri. După mai multe luni de instrucţie trebue acum să depună jurământ de credinţă Fuehrerului, pentru ca apoi să fie utilizate pentru combaterea bandelor de bolşevici din spatele frontului.

Este Duminecă dimineaţă. De jur împrejurul companiei o mulţime de fete şi femei din satul apropiat, în port naţional. Culorile vii ale basmalelor fac un cadru vesel solemnităţii. Reprezentantul comandantului Diviziei apare însoţit de mai mulţi ofiţeri. Căpitanul, decorat cu Cavaleria Crucii de Fier, cel care s'a ocupat în ultimele săptămâni cu instrucţia cazacilor, îi dă raportul prezentându-i compania. O tresărire ca un val mişcă zidul de uniforme. Fanfara cântă un marş. Reprezentantul comandantului trece în revistă frontul. Un tâlmaciu se suie pe pod şi vorbeşte în fraze scurte despre importonţa acestei zile, despre îndatorirea pentru care jură astăzi tinerii soldaţi, despre patria şi viitorul lor pentru care ei vor fi de aci înainte eliberatori alături de trupele germane.

La o comandă 100 de braţe se ridică şi 100 de guri pronunţă sacadat şi solemn formula jurământului: „Imenem Bogu gaiu siiu svatniu cliatvu“... Fac în faţa lui Dumnezeu acest jurământ sfânt!... Două sute de ochi se îndreaptă cu gravitate şi credinţă către tabloul Fuehrerului, sub care stă scris în litere mari chirilice: Hitler, liberatorul.

Câteva zile mai târziu i-am văzut la instrucţie, sub comanda plutonierilor şi subofiţerilor germani. Câţiva flăcăi mai deşghetaţi dintre caucazieni au fost luaţi ca instructori ajutori. Mişcările, executate după comenzi în limba germană, se fac precis şi fără greşeală, ca într'o cazarmă germană.

Stând de vorbă cu comandantul caucazian al acestei companii, un fost subofiţer, am aflat amănunte: ne-a spus că toţi s-au înrolat voluntari. In săptămânile de prizonierat au simţit şi au văzut toţi ce însemnează socialismul german şi militarul german, iar astăzi sunt mândri să meargă în marş sub steagul Marelui Reich german, către un nou viitor care le promite totul. Figura stăpânită a tânărului cazac, privirea lui deschisă şi vocea liniştită mărturisesc că nu spune vorbe goale. Din însăşi sământa pusă de el, bolşevismul vede încolţind un duşman aprig şi fanatic.

S.

Eroul Colonel Adjutant Alexandru P. Pastia

(Urmare din pag. 3-a)

parte la campania din 1913 ca sublocotenent comandant de ploton. Ca locotenent a făcut războiul din 1916. In campania din 1919 a fost căpitan comandant de companie.

In 1928—1931 a fost ataşat militar la Belgrad. Peste doi ani este numit profesor de Tactica infanteriei şi Tactica generală la Şcoala Superioară de Război. In 1937 a primit comanda Şcoalei pregătitoare de ofiţeri.

Din 1939 până la declararea războiului, colonelul Pastia a fost adjutant regal. La Palat, cerând prin mai multe rapoarte, a primit înaltul consimţământ al M. S. Regelui, să fie trimis pe front.

Anul trecut s'a distins în special în luptele dela Melitopol.

In prima parte a acestui război a fost şeful detaşamentului de legătură al Marelui Cartier General pe lângă Armata XI Germană, până în Noemvrie 1941, când este numit comandant al Şcoalei Superioare de Război.

La 15 Iunie 1942 pleacă din nou pe front, în calitate de comandant secund al Marei Unităţi blindate; în fruntea căreia moare eroic, în vârstă, numai de 49 ani, când trebuia să-şi primească tresa de general.

Căzut în luptele dela Don, este înmormântat provizoriu în Rusia, la Rostov, în ziua de 25 Noemvrie 1942.

Este al doilea comandant al Şcoalei Superioare de Război, care cade pe câmpul de onoare, rămânând ca exemplu de virtute ostăşească pentru ofiţerii noştri de stat major.

Colonelul Pastia a învins.

Pilduitoarea avântare a acestui comandant peste hotarele urgiei a fost începutul marei biruinţi câştigată în ultimile zile de către carele blindate române la Don.

Prin crucea lui de viteaz, ţara şi-a înălţat acolo încă un altar pentru victoria finală.

S.

Posturi de observaţie în Caucaz

Crăciunul Grănicerului

Noaptea începea să se aștearnă pe nesimțite pe Dealul Feleacului, acolo unde vitregia soartei a înfipt pentru o vreme stâlpi noi de graniță în inima pământului transilvan. Ca dintr'o pernă uriașă văzduhul scutura fulgi mari de ninsoare, învelind tot cuprinsul într'o zeghe de sărbătoare. Odată cu lăsarea întunerecului se porni un vânt din răsărit, sbeguindu-se cu fulgii cerului.

Doi soldați grăniceri se opriră o clipă din patrulare, la semnul de pe șoseaua cea mare, ca să-și ridice gulerele de blană ale mantăilor.

— Se porni pe iarnă, vere, zise unul. Bine c'avem cojoc bun.

— Apăi că n'o fi ca anul trecut. Ți-aduci aminte deabia ne mai puteam urni pe graniță.

— Oricât o gerui pe aici, se cheamă că sufla crivățul mai potolit. Ce-o fi făcând însă cei de pe Volga? Acolo iarnă, nu glumă.

— De! Se încălzesc și ei luptând. Ne spunea ieri d-l locotenent că i-au năucit pe ruși. Mai ales când ajung ai noștri la baionetă, blestemații o rup de fugă urlând: „rumânski, nazat, nazat".

— Ei, acolo se vede ce poate Românul!

Cei doi grăniceri: Gheorghe Mureșan și Ion Sinea, erau dintr'o comună de peste deal. Fuseseră tovarăși de copilărie și acum se nimeriseră camarazi în aceeași unitate de grăniceri. Gândurile nemărturisite sburau năvalnic peste Dealul Feleacului, spre satul lor atât de aproape altădată și atât de departe astăzi. Nu erau încă dumiriți de ce li se păreau că dealul acesta, pe care hoinăriseră de mici în toată voia, se înălțase deodată până la cer, iar cei dragi ai lor rămaseseră oropsiți undeva la capătul pământului. Din ziua când venise urgia par'că stau cufundați într'un vis urît și tot așteaptă să se trezească.

Gheorghe și Ion tăcură un răstimp, petrecându-și dorurile luminoase prin cernerea mohorîtă a nopții, apoi cel dintâi spuse:

— La ce te gândești tu, mă Ioane?

— Păi, mă gândesc că mâine e Crăciunul și taica și mămuca sunt singuri și anul ăsta. Oare se mai cântă colindele, dincolo?

— De, știu eu? Dar mare-i Dumnezeu, ne-om vedea iar la rosturile noastre, după ce-o trece războiul.

— Nici că se poate altfel, măi Gheorghe. După atâtea isprăvi trebue să vie și dreptul nostru. Dar toate lucrurile la timpul lor. Acum să lăsăm vorba și să ne isprăvim rondul. Eu o iau în sus spre pădurice. Să fii cu băgare de seamă, că pe o vreme ca asta se cam strecoară contrabandiștii.

Vântul se mai ogoise, iar gerul nici că se simțea prin mantaua grănicerească. O lumină alburie dovedea că dacă n'ar fi fost ninsoarea, luna plină ar fi luminat pământul ca ziua. O liniște ca de biserică pregătea sfânta naștere a Domnului.

Ion Sinea trecu șoseaua de-a-curmezișul și își continuă patrularea de-a-lungul granitei, mergând încet, cu trupul aplecat, par'că ar fi dus pe umeri o sarcină grea. Fulgii din afară vânzăleau și în bezna din suflet, tulburându-l mai mult ca niciodată. Un om i-adusese vești de-acasă chiar azi de dimineață. Aflaseră cei de peste deal că el este prin părțile acestea și dorul părinților trebue să fi fost tare arzător în noaptea asta de Crăciun.

Cum s'ar repezi să-i vadă, măcar pentru o clipă. Cunoaștea cu ochii închiși fiecare drumeag, fiecare viroagă, doar pe aici se pomenise de când se știa el. Ce vremuri fericite era altă dată. Cum de se spulberaseră toate, așa ca zăpada pe un câmp sub vifor.

Călca rar și apăsat și cu fiecare pas bocancii i se afundau în pulberea albă până la glezne. Câmpul se înfiora la trecerea lui, iar urmele ce se iveau câteva clipe în zăpadă, păreau sărutări de mângâiere depuse pe fața pământului adormit, de care se simțea atât de aproape, atât de strâns legat.

In jurul lui stolurile de amintiri se învălmășeau cu fulgii văzduhului. Își isprăvise de un an termenul de oștire și se găsea tot sub arme. Așa era porunca ceasului de față și n'avea ce face. Dar un glas îi spunea că mâine, poimâine, se va întoarce roata, va veni iar în sat să-și muncească pământul, să-și îngrijească averea. Il așteptau părinții, îl așteaptă și Anița, fata cea mai chipeșe din comună, logodnica lui. Va mai ridica o casă lângă bătrâna locuință părintească, va cumpăra doi bouleni pentru arat și poate doi căișori cu care ar putea face cărăușie la fabrică în zilele de răgaz.

Frumoase nădejdi, dar de ce își simte acum inima atât de grea par'că e un bolovan?

E noaptea de Crăciun și el nu este acolo. Viața îi este tăiată în două, jumătate aici, jumătate dincolo. Dacă ar lua-o la picior, într'un ceas ar fi acasă. Cunoaște el un drum ascuns pe unde nu l-ar simți nimeni. Până în ziuă ar putea fi înapoi. I-ar vedea în fugă pe toți ai lui, le-ar aduce un pic de bucurie de Crăciun.

Soldatul Ion Sinea, când își dădu seama că alunecă pe alte căi, se scuturâ cu toată puterea: „Doamne, ferește-mă de ispită"!

Își făcu o cruce mare, alungând cu hotărîre gândurile ce vroiau să-l abată dela datorie. Respiră de câteva ori aerul înviorător de iarnă și cu fălcile încleștate, cu ochii scotocitori prin noapte, merse înainte, înfrânându-și dorurile.

Deodată prin zăvoiu se auzi o trosnitură de vreascuri. Se tupilă repede după un copac și ciuli urcehile. Răspunderea lui de paznic la hotar se trezi cu toată înverșunarea. Inima îi svâcnea să iasă din coșul pieptului. „Trebue să fie contrabandiști" își spuse el, căutând să prindă orice mișcare.

Cu hotărîre apucă arma și se îndreptă îndrăzneț spre locul unde i se păru că zărește o umbră.

— Cine-i, stăi!

— Om bun, se auzi un glas răspunzând cu blândețe.

O clipă, toată făptura grănicerului Ion Sinea fu străbătut de fior. Recunoscuse glasul. Dar consemnul era mai tare decât orice pe lume.

— Om bun, înaintează și dă-ți parola.

— Sunt eu, Petre Sinea. Nu te mai preface, Ioane, ți-am ghicit glasul.

— Nu recunosc. Dă-ți parola.

— Sunt eu, tatăl tău, măi Ionică. Nu știu nicio parolă. Bine că nu m'au zărit vrăjmașii. Iată, am venit să-ți aduc bunătăți de Crăciun. Numai câteva clipe și mă întorc, că m'așteaptă maică-ta acasă.

— Trebue să te escortez la pichet. Așa-i consemnul. Altfel trag.

— Bine, Ionică, fie cum zici tu. Mulțumesc lui Dumnezeu că te-am nimerit.

A doua zi, în fața pichetului de grăniceri, comandantul cerea informații despre lucrurile întâmplate în timpul nopții și după ce-l lăudă pe Ion Sinea înaintea frontului, îi strânse mâna, spunându-i cu prietenie:

— Te-ai purtat ca un adevărat grănicer. Spune-mi ai vre-o dorință pe suflet?

— Să trăiți, domnule locotenent, aș vrea să petrec Crăciunul cu omul arestat astă-noapte.

— Bine, Sinea, dar lămurește-mă cum ți-a venit gândul ăsta?

— E tata, dom'le locotenent! a vrut să mă vadă de Crăciun.

Ofițerul privi drept în ochii soldatului, de unde văzu izvorînd două lacrimi potolite.

Simțind și el o duioșie neașteptată, înnecându-i sufletul, dădu un ordin scurt:

— Să fie eliberat arestatul, să stea cu noi la masa de Crăciun.

Apoi intră repede în clădirea pichetului să nu-l vadă trupa, cum strivește între pleoape două sfinte boabe de lacrimi.

I. VALERIAN

Scrisoare acasă (de Weiss)

Un eroic contraatac

In marele cot al Donului, armatele aliate mai aveau de făcut curățirea luncii marelui fluviu rusesc de resturile trupelor sovietice.

Bolșevicii se agățaseră cu disperare de câteva mici capete de pod, unde terenul le era favorabil, pentru a păstra baze de plecare la atacurile pe care aveau intenții să le încerce pentru degajarea Stalingradului.

De mai multe zile atenția unor unități germane și române era îndreptată asupra unei pădurici de câteva hectare, situată chiar pe malul Donului, botezată de camarazii noștri „Loreley", pentrucă avuseseră bucuria să o cucerească și apoi durerea să o piardă. Era foarte greu de stăpânit această pădurice, de oarece în acoperirile ei pătrundeau mai multe viroage adânci, prin care se infiltrau rușii, atacând continuu pe ostașii noștri.

Intr'o noapte, mai întunecoasă decât celelalte, din cauza unor nouri care acopereau cu o perdea de nepătruns luna și stelele, câteva sute de bolșevici își puseseră în gând să recucerească o înălțime din apropierea pădurici Loreley, care da posibilitatea trupelor aliate să supravegheze bine albia Donului. Inaintând prin viroage, au ajuns până la 50 metri de linia infanteriei, amenințând observatorul unei baterii de artilerie care se afla în spatele pușcașilor.

La observator se găsea căpitanul Vergati Lelius, care, dându-și seama că înaintarea inamică îl punea în imposibilitate să conducă, în bune condițiuni, focul tunurilor sale, spre a păstra înălțimea, a pornit imediat la contra-atac cu artileriștii pe care-i avea lângă el.

Reacțiunea neașteptată a românilor, în frunte cu neînfricatul ofițer artilerist, care, cu pistolul său mitralieră, făcea goluri simțite în rândurile dușmane, a înspăimântat trupa sovietică.

Bolșevicii au întors spatele și au început să se retragă în debandadă.

Căpitanul Vergati a capturat cu grupul său de comandă 8 prizonieri, pe lângă nenumărați bolșevici pe care i-au omorît și rănit. Nu s'a mulțumit însă cu acest rezultat. A continuat contra-atacul, împreună cu infanteria, urmărind de-aproape pe rușii care fugeau și cu un efectiv ce nu depășea 40 ostași a ajuns și a împresurat inamicul în pădurice.

La acțiunea de curățire a pădurici, pe care a pornit-o mai departe fără odihnă, însuflețit de dorința să arunce peste Don resturile trupei sovietice, într'un salt în care arăta vitejilor ce-l urmau drumul biruinței, a trebuit să treacă printr'un baraj al aruncătoarelor dușmane. Cu această ocazie, un proiectil a răpit regimentului de artileriști prahoveni pe căpitanul Veregati Lelus, încheind viața sa eroică, închinată Patriei.

Alături de el au căzut și doi dintre observatorii săi, fruntașul Apostolescu Alexandru și fruntașul Florea Gh., care l-au însoțit pe drumul fără întoarcere, dovedind trăinicia legăturii închegată între comandant și ostașii săi.

Jertfa lor n'a fost zadarnică. Bolșevicii s'au putut convinge încă odată, în urma pierderilor mari pe care le-au suferit, că pe Don Românii se bat năpraznic.

Pentru eroicul contra-atac, căpitanul Vergati a fost propus să i se dea, postmortem ordinul „Mihai Viteazul", iar artileriștilor căzuți, medalia „Virtutea Militară". Slt. rez. TUDOSIE ION

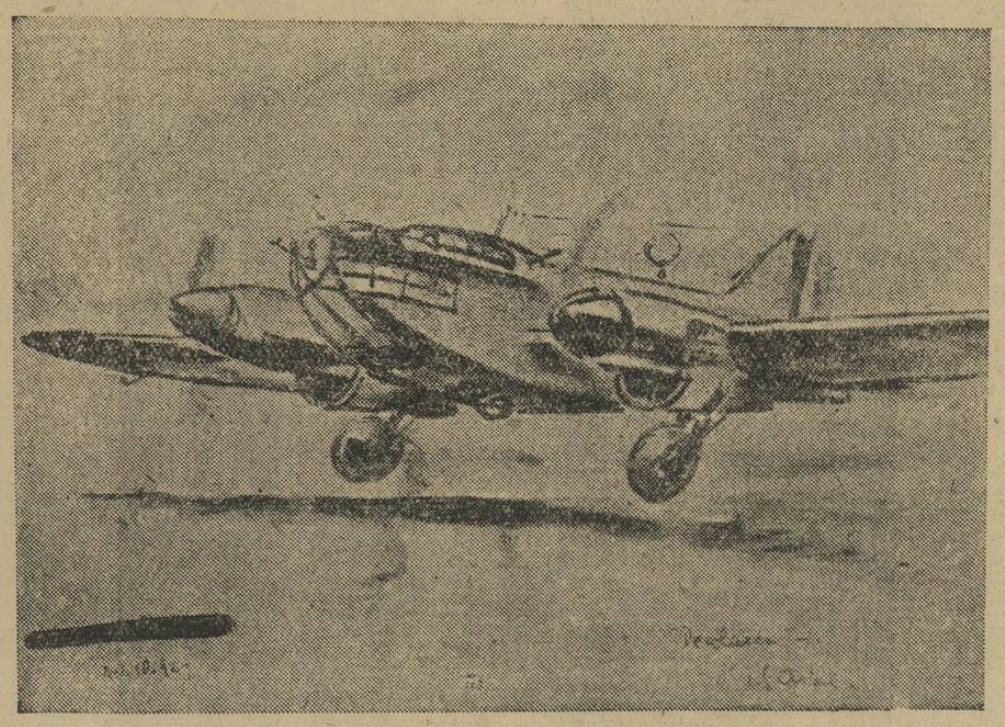

Schiță de pe front (de P. Șuțeanu)

Poarta Nistrului

Nistrul, dela Crâuleni în jos, își rărește meandrele, strecurându-se în ocoluri largi, lățindu-și albia și înmulțindu-și vadurile pe sub podgorii și livezi, în care primăverile își torc farmecul în cântecele drăgăstoase ale privighetorilor. Vadurile dese au și fost pricina lanțului de năvăliri ale barbarilor din răsărit. De aceea, strămunii noștri au căutat să ridice cetăți de întărire în părțile unde primejdiile erau mai amenințătoare, cum sunt dela Tighina 'n vale, până 'n oglinda Limanului, străjuită până azi de zidurile Cetății Albe.

Pornind dela Chișinău cu faitonul încăpător, sub care arcurile hodorogesc asemenea unor clește jucate de copii, drumul colbos își desface brâul fumuriu prin începutul de șes care duce 'n Bugeacul ce se oprește la Dunăre pentru odihnă. Rare păduri de salcâmi răsuflă răcoare, potolind, în chilia lor, zăduful care, în toiul verii, are răbufniri de cuptor. In mersul cailor, liniștit ca un râu fără învârtejiri, priveliștele basarabene se desfășoară în lumina care, prin aceste locuri, are fulgerări de mărgăritar.

Privirea s'anină de sate, cercând să oblicească numiri și taine urzite 'n trecut de slova istoriei. Merenii și Bulboca odihnesc gospodării moldovenești, printre cioburi de ape rămase dela ploi, ori rămășiți de inundații. De pe drumul de cară, Nistrul se ghicește sub dealurile care hotărnicesc guvernământul de ieri al Chersonului. Când ne-apropiem de Tighina, la 6 km, întâlnim satul moldovenesc Varnița, sat unde-a locuit 2 ani, dela 1709—1711, marele rege, erou al Suediei, Carol al XII-lea.

In fața bisericii, care, prin măreția ei, stăpânește întinderile transnistriene, s'a ridicat un monument în amintirea ostașului cuceritor de lumi. Doi ani a stat prizonier în Varnița, în satul sărac peatunci și închis apoi în turnul Cetății Tighina, turn care dăinue și azi în partea dinspre răsărit spre Purcari și Tiraspol. Regele Carol al XII-lea, în 2 ani ne-a deprins limba, s'a îndrăgostit de mâncările noastre și negreșit că niște ochi dulci de moldovancă i-au tulburat inima. Că este așa ne-o dovedește o întâmplare pe care țin s'o povestesc.

Acum câțiva ani, un profesor universitar din Suedia a venit la Varnița să vadă locurile unde-a viețuit marele Rege. L'am purtat prin sat, l'am dus pe la școală, pe la biserică, am colindat cu el Cetatea, i-am arătat turnul care i-a fost locuință și târziu de tot, rupt de foame, l'am dus la masă la restaurantul Butnaru. Comandasem dinainte numai bucate românești, anume ca să facă acest străin cunoștință cu bucătăria noastră. Și, între altele, făcuse Butnaru și niște sărmăluțe în foi de viță mici, mai cât alunele, grase, din carne de porc, puțin amestecată cu de vacă și muruite cu niște smântână groasă, de s'o tai cu cuțitul.

Eram toți curioși să vedem ce-are să spue suedezul despre sărmăluțele care se topeau în gură de bune ce erau. Cum i s'a pus în față farfuria aburindă, profesorul a strigat, tare înveselit:

— Asta-i mâncarea noastră națională.

Și, pe urmă lucrurile s'au lămurit, risipind mirarea noastră, când am aflat că dela Varnița, Carol al XII-lea a dus în Suedia gustoasele sărmăluțe și le-a încetățenit ca mâncare națională.

De-aici, dela Varnița, se deschide o minunată priveliște de-alungul Nistrului și dincolo, peste Purcari, în marele sat ascuns printre livezi, dintre care ies în potopul luminii acoperișuri roșii ca niște oglinzi însângerate.

Când intri în Tighina nu știi pe care stradă s'apuci, că toate sunt la fel, drepte-sfoară și largi, de năvălește prin ele lumină, spumoasă ca o cascadă. Casele unele noui, alte rămase poate — așa de pe vremurile Voevozilor sau a Nogailor, sunt străjuite de copaci, cei mai mulți răsădiți de gospodăria românească.

Orașul Tighina, dacă răscolim hrisoavele vremurilor, este bătrân ca toate orașele pe care vieața negustorească le-a clădit în răsărit, pe malul Nistrului mosneag, întărindu-le cu cetăți și hotărându-le drept dig în calea puhoaelor vrăjmașe.

Pe timpul dominațiunii genoveze, orașul ființa, ceia ce a silit pe acești negustori, în colind, să 'ntemeeze aici cuib de întărire. Chiar numele orașului a fost dat de genovezi. Ei îi spunea „Tighin".

Aici, în Tighina, au ridicat cetate cu zece turnuri crenelate, clădind în interior un castel cu opt turnuri. Rămășițele acestui castel trăesc și astăzi, ca și zidurile Cetății, pe malul Nistrului, încercuite de alte ziduri și de șanțuri unde, pe timpul acela, se dădea drumul apei, formând un brâu de albie adâncă.

Tighina a fost orașul în care bătăliile s'au ținut ca ploile de toamnă. Pe-aici, pe la Tighina, se scurgeau năvălirile dușmane, gonind furtună, jefuind și omorînd, sămănând groaza și ținând veșnic trează apărarea baștinașilor.

Așezarea aceasta era ca o poartă la malul Nistrului, în care izbeau toți barbarii răsăritului, ahtiați să intre. De aceia, când turcii și-au întins stăpânirea până la Nistru, au ținut să schimbe numele orașului din Tighin în Bender, ceia ce pe limba lor înseamnă poartă. Această poartă a răsăritului trebuia să stea închisă, ca să poată cei din dreapta fluviului să-și vadă de rostul treburilor, sau să facă față altor zbuciumări ce poposeau din miazăzi, dinspre Chilia și Ismail.

Când orașul a intrat sub oblăduire moldovană, mai cu seamă sub Ștefan cel Mare, Cetatea, dărâmată de viforniţele păgânilor, fu reparată și întărită puternic, avand satas de ostași, cu pârcălabi și hatmani viteji, neînfrânți și biruitori, spaima veneticilor și prilej de preamărirea Nației moldovenești.

Benderul și șirul desdepănat al veacurilor, a trăit, când sub moldoveni, când sub turci, când sub tătari, când sub ruși, până ce aceștia din urmă, prin înșelăciune, au izbutit, după 1812, să-și dureze o stăpânire de 106 ani.

Strămunii noștri au avut multe de suferit dela acești dușmani, care, mai ales și cei mulți, prin poarta aceasta a răsăritului, amenințau Moldova. De multe ori turcii năvăleau pe la miazăzi și 'n același timp intrau și tătarii pe la răsărit. Atunci moldovenii se rupeau în două și dădeau iureș în păgâni. Plăeșii și arcașii noștri umpleau codrii Tigheciului și când le venea la îndemână, năpusteau, valuri, împrăștiind groaza și moartea.

Și, ne vorbesc hrisoavele că la 1535, sultanul Soliman, în fruntea unei mari oștiri, a pus flămândă stăpânire pe ținutul din sudul Basarabiei, ocupând și Tighina, când i-a schimbat numele în Bender. Atunci, Soliman a întărit pe scaunul Moldovei, ca Domn, pe Ștefan Lăcustă. Domnia lui Ștefan Lăcustă, înjugată cu desăvârșire turcilor, a fost una care a 'ndurerat mai mult sufletul moldovenesc. De-aceia acestui Voevod i s'a dat porecla de Ștefan Turcitul și 'mpotriva lui, care pierduse o parte din Moldova, s'a pornit o răscoală și-a fost dat jos din scaun și omorît.

Furtunile, peste pământul nostru, s'au abătut și s'au dus. Neamul a rămas așa, cum îi cel de azi, stăpân pe curat suflet românesc, în aceeași străbună credință și'n armonia aceluiași grai, frumos și dulce cum altul nu-i.

La Tighina și'n părțile până la Dunăre, pe vremea năvălitorilor barbari, erau numai moldoveni. Invrâstările de astăzi sunt coloniști, aduși în scop de desnaționalizarea elementului băștinaș. Dovadă că după 1500 erau în părțile Tighinei numai moldoveni, ne-o face Beiul de Bender, care, spre a se înțelege cu populația, a fost nevoit să-i învețe limba. Odată acest Bei, așteptând să-i sosească Hanul și având nevoie de-o cinstită băutură, scrie unui cunoscut în moldovenește și 'ntrebuințează o limbă așa de frumoasă, de parcă ar fi scris-o Neculce sau Mironașcu Costin:

„Eu, Ali, Bei de Tighina, pohtesc pe dumeata ca să-mi trimiți un horlică, să-mi hie de Hanul, că este să vie spre la Tighinea și ți-l voiu plăti cu bani dumitale, dar foarte te poftesc să-mi trimiți curând, până nu vine Hanul. Și mă rog să-l trimiți pre acest om al mieu. Și să nu mi-l zăbăgești".

Și-acum să poposim cu sufletul și inima în orașul unde pe fiecare piatră istoria are 'ncrustată o literă.

Tighina are o fermecătoare așezare pe malul Nistrului. Imprejmuit de podgorii și livezi, orașul s'asemuește unei stațiuni climaterice. In preajma Tighinei, de jurîmprejur, sunt cele mai renumite livezi din țară. De-aceea Tighinei i se spune California Basarabiei, după marile bogății ce le aduce pometul. Când ieși de pe strada principală, dintre prăvălii cu mușterii mulți, dai în mahalaua numită Caucaz și locuită, în mare parte, de cațapi: lipoveni bărboși, cu primăveri senine în ochi, purtând ciubote uriașe și rubăști de toate culorile. De-aici, din mahalaua Caucaz, încep, pe sute de hectare, livezile care cuprind în ele 93 sorturi de mere. Pornești cu trăsura pe digul care le apără de Nistru. Primăvara deschide rai de flori, deoparte și de alta. Dacă în lumea care n'o cunoaștem există rai, negreșit că din fumusețea lui a coborît o parte la Tighina, în împrejurimi.

Printre livezile nspumate, câte-o casă, unde și unde, dovedește că este și-un stăpân. De sus de pe dig, privirea admiră înhorbotarea de flori, de parcă peste livezi s'ar fi abătut, spre odihnă, toți fluturii colorați din lume. In stânga, Nistrul își saltă chimirul de ape și peste el brățara podului de fier scântee'n lumină. Se zăresc clădirile din Tiraspol și'n vale turnul mănăstirii Chițcani, de unde, în ceasuri de liniște, adie taine de clopote.

In fiecare an, primăvara, Nistrul se mânie, își umflă albia și se revarsă în livezi, înfruntând digul. Iar când își retrage apele, lasă în urmă brazde de mâl, care întărește rădăcinile pomilor și ajută a pune gust deosebit în fructele toamnei. La Tighina, Nistrul își înfrățește rostul cu Nilul Egiptului.

Spre miazănoapte și apus orașul e'n hotar cu podgoriile dela Belousovca și Protegalovca Dacia. De-aici Octomvrie scoate-un vin gros ca untdelemnul, care, când îl bei, toarnă tinerețe 'n trup.

Pe-aici toamna e'mbelșugată și liniștită. In nopți cu răcoare, în pacea de arhondaric, s'aude, din câte-o vie, glas de ghitară. E un vers duios și 'nlăcrămat. Poate cântecul se 'nlață pentru dragoste, sau poate e o rugă pentru cei ce odihnesc în preajmă, în țintirimul „General Dragalina", plin de jertfele dăruite de eroii care au deschis la Tighina poartă răsăritului, ca să se vadă Bugul: hotarul firesc al Moldovei.

Cpt. rez. D. IOV

Colind

Pe muntoase poteci cu bolovani,
Copilul de ieri se îndrepta spre cer,
Simplu, ca o lumină printre ani,
Intonând la fereastră: Lerui-Ler.

Măsura al întinderilor arc,
Cu mâinile degerate de ger,
Spre veșnicul cărunțitul monarc,
Inălțându-și colindul: Lerui-Ler.

Printre zăpezile lumii era,
Ca o lumină ce arde Oier,
Mioarele de pe culmi adună,
Cântând în vremea largă: Lerui-Ler.

Așa, copilul de ieri, peste ani,
Pe muntoase poteci urca spre cer,
Printre-ai vieții trecând bolovani
Și cântând la fereastră: Lerui-Ler.

ION ȘIUGARIU

Faptele de arme ale unui escadron mecanizat

După zile întregi de urmărire aprigă a hoardelor bolşevice, ajunşi în satul Timoşevskaia, la Sud de Rostov, informaţiile obţinute arată că în curând vom ajunge oastea fugară a lui Stalin. Aici escadronul intră în compunerea Detaşamentului comandat de căpitanul Frank, împreună cu două companii de pionieri germani, care primesc misiunea de a cerceta direcţia de înaintare a unităţii superioare.

Siguranţa înaintării este încredinţată plutonului de motocicliști, sub comanda bravului locotenent Floreşteanu Marcel, întărit cu două care de luptă ce constitue avantgarda acestui detaşament.

Este ora 8,30, motoarele sunt pornite. O scurtă verificare a echipamentului şi maşinilor ne arată că totul este pus la punct.

Ritmul accelerat al maşinilor pare a fi prea încet, faţă de nerăbdarea ce se citeşte pe feţele tuturor.

In curând, primele elemente de cercetare ajung în faţa unui canal, al cărui pod ardea. Datorită mijloacelor pionierilor germani ce făceau parte din detaşament, escadronul reuşeşte să treacă râul.

In faţa satului Staroarmenskaia, ariergarda inamicului este întâlnită. Un viu schimb de focuri deschis de ambele părţi lasă să se vadă frica produsă în rândurile bolşevicilor, fapt imediat exploatat de locot. Floreşteanu, care împinge toată avantgarda în rândurile inamicului.

Acţiunea repede a carelor de luptă de sub comanda locot. Bunescu Nicuşor, execuţia perfectă a sergentului Cârciumaru şi sergent Pătraşcu, conducători de care, precum şi curajul neasemuit al sergenţilor: Sebeşeanu şi Diaconu, din plutonul de motocicliști, creiază zăpăceală de nedescris la bolşevici.

Urmărirea şi rapida curăţire a satului, dă posibilitatea avangarzii de a captura un mare număr de prizonieri şi material de război.

Ajunşi la Kraznoarmenskaia elementele inamice sunt surprinse tocmai când voiau să dea foc podurilor. Escadronul de sub comanda căpitanului Florescu Petre organizează trei recunoaşteri pe trei direcţiuni, care duceau toate spre obiectivul zilei, oraşul Slavinskaja.

Recunoaşterea de pe axul principal de sub comanda slt. rez. Neamţiu Ioan, aduce informaţia că Slavinsajka este puternic ocupată de inamic. Hotărîrea imediată a căpitanului Frank este de a ataca. In curând recunoaşterea de pe axul principal este primită cu focuri. Printr'o acţiune puternică a avangărzii, primul dispozitiv al inamicului dela marginea oraşului este desorganizat, iar inamicul este urmărit prin focuri puternice şi silit să se retragă. Sub o ploaie ucigătoare de focuri executate de soldaţi şi partizani, din curţi şi case, bravura ostaşilor noştri nu este oprită decât în faţa râului Protoka, care străbate oraşul şi al cărui pod bolşevicii îl aprinseseră pentru a scăpa de furia urmăririi.

Dispozitivul de apărare comandat de locot. Floreşteanu, de pe malul râului Protoka, pe lângă focurile primite de dincolo de râu, este atacat de focurile puternice ale partizanilor din spate. Curăţirea lor nu s'a putut face decât cu ajutorul plutonului de tanchete comandat de viteazul lt. Bunescu Nicolae.

In timp ce acesta îşi executa misiunea, pe malul opus îşi făcuseră apariţia două guri de foc A. C. Sublocot. rez. Neamţiu Ioan, comandantul secţiei de tunuri A. C., văzând această situaţie şi dându-şi seama că orice clipă pierdută ar putea primejdui soarta carelor de luptă şi a locot. Bunescu, cu echipajul său, datorită unui sentiment de înaltă camaraderie, personal trecu la trăgaciul unui tun Bofors, a executat tragerea asupra inamicului, neutralizându-l şi dând posibilitate locot. Bunescu să-şi retragă carele la adăpost.

Spiritul lui de camaraderie i-a fost însă fatal, deoarece o schijă dintr'un proiectil A. C. l-a răpus.

Fapta lui constitue un exemplu minunat, iar sacrificiul lui n'a fost zadarnic. A doua zi, detaşamentul căpitanului Frank a fos întărit şi oraşul Slavinskaja a fost cucerit.

Escadronul căpitanului Florescu primeşte o nouă misiune de a surprinde trecerea peste Cuban. Recunoaşterea trimisă spre Vest, sub comanda locot. Floreşteanu, raportează că satul Anastasievka este liber. Reluarea înaintării cu întreg escadronul s'a făcut după vreo patru ore, conform ordinelor. In acest timp, bolşevicii au ocupat satul. Rezistenţa lor pare a fi dârză, dar o scurtă judecare de situaţie a comandantului de escadron, hotărăşte o manevră abil concepută şi executată la plutonul purtat de sub comanda sublocot. Millea Gh. şi plutonul de care de sub comanda locot. Bunescu N. înlătură rezistenţa inamicului, lăsând satul în mâna escadronului.

A doua zi, escadronul căpitanului Florescu îşi continuă misiunea cu scopul de a pune mâna pe trecerea peste Cuban. La circa 14 km. Vest Anastasievka, focuri puternice ale inamicului, executate din toate părţile, combinat cu focuri de mitralieră a 5 avioane Ratta, încercară să surprindă şi să înconjoare escadronul. Armele automate A. C. şi brandt-urile din belşug au încercat să distrugă întreg escadronul. Este o situaţie foarte critică.

Experienţa comandantului face ca ruşii să plătească scump îndrăzneala lor. O fixare de front cu vitejii din plutonul lt. Floreşteanu, întărit cu secţia A. C. şi grupa de mitraliere de sub comanda sergentului brav Hanea Ştefan, pentru a zădărnici înaintarea inamicului şi dispunerea plutonului purtat pe flancuri, stăvileşte încercarea inamicului de a ne înconjura.

Focul eficace al mitralierei executat de soldatul Rolea Nicolae şi focul puştilor mitraliere, executat de soldaţii Cioria Ioan şi Isac Nicolae, au secerat valuri, valuri de bolşevici. Escadronul este dispus, în formă de arici, gata de a para lovitura din oricare direcţie.

In acest timp locot. Bunescu N. primeşte ordinul să acţioneze cu plutonul său de care în direcţia în care ar căuta să contra-atace. O scurtă dar enegrică acţiune a carelor pe unul din flancurile descoperite, evidenţiază curajul locot. Bunescu şi sergentului Dimulescu Petre.

Un glonţ rătăcit al unei arme A. C. răpune pe sergentul Dimulescu Petre, care moare cu mâna încleştată pe mitralieră, iar pe locot. Bunescu Nicolae îl răneşte mortal.

Excepţionala comportare a întregului escadron a determinat slăbirea rezistenţei inamice şi a dat posibilitate comandamentului, prin informaţiile preţioase ce le-a furnisat prin luptă, să ia o măsură conform situaţiei.

Curajul şi comportarea întregului escadron moto-mecanizat a stârnit admiraţia camarazilor germani cu care au acţionat.

Ostaşii noştri la ocuparea Nalcicului

Pe un aerodrom departe în răsărit

Seara, la popotă, bârfeală ca de obiceiu, noaptea calmă şi sticloasă, iar dimineaţa, o dimineaţă ca toate celelalte, cu puf uşor de brumă pe aripile avioanelor şi soare anemic răsărit undeva pe aproape. Aparatele şedeau cuminţi în aşteptare, rânduite frumos pe o latură a aerodromului.

Viaţa începuse să palpite pretutindeni. Desigur, puţini oameni ştiu cum se animă un câmp de aviaţie. La început, când noaptea îşi ridică o geană de întuneric la orizont şi primile trâmbe de lumină pală încep să răsbată, o tăcere şi senzaţia de pustiu te copleşeşte de cum ai păşit pe aerodrom. Avioanele par ici, colo, făpturi fanteziste, cufundate într'un somn metalic. Camioane, macarale, butoaie, grinzi şi o sumedenie de alte materiale zac risipite alandala pe pământul neted, învăluite în mantia cenuşie a zorilor. Deodată pe neaşteptate liniştea e sfâşiată de strigăte, cuprinzând ordine, din bordeele ascunse încep să răsară oameni care se cheamă, şi-şi dau comenzi, încet, încet câmpul se umple de o lume care se înmulţeşte ca prin farmec, butoaiele încep să se rostogolească, maşinile să funcţioneze, motoarele să zbârnâe, elicele să se învârtească.

Munca pe aerodrom a început. S'a făcut ziuă!

Aşa a fost şi în dimineaţa aceea ce nu vom uita. Când au sosit piloţii pe aerodrom totul era în perfectă regulă. Au cercetat hărţile, au schimbat păreri şi fiecare s'a îndreptat apoi spre aparatul lui. Avioanele erau gata de sbor. Zumzetul regulat al motoarelor încânta urechea ca o muzică plăcută. Şi pe bună dreptate. E muzica pe care o ascultă înaintea fiecărei plecări, pentrucă în sunetul notelor monotone şi regulate, se împletesc speranţele celui care înfruntă necunoscutul albastru.

In aşteptare, piloţii vânători ce urmau să facă protecţia unor avioane româneşti de bombardament, ascultau satisfăcuţi muzica motoarelor lor.

Pe neaşteptate, în văzduhul pur ca apele unei oglinzi de cristal, deasupra aerodromului, au apărut în formaţie un stol de bombardiere roşii. Din senin... Cum se întâmplă numai la cinema, decorul s'a schimbat fulgerător. Ca la o singură comandă, întregul aeroport s'a transformat în poziţie de apărare şi contra-atac împotriva îndrăzneţilor roşii. O clipă numai de reculegere şi ţăcănitul sacadat al mitralierelor, răbufnitul vătuit al A. C. A.-lui, se amestecau în spaţiu cutremurător, într'o infernală orchestraţie. Cerul însusi s'a învăluit într'o ceaţă groasă, iar soarele se zărea prin draperiile vinete ca un bou uriaş de aramă.

La cutezanţa roşiilor au răspuns proiectilele antiaerienei. Apoi, ca la întoarcerea unei manivele, fumul s'a risipit, tragerile au încetat şi totul a reintrat în normal.

Oamenii au ieşit din adăposturi, s'au regrupat la posturile lor. Cu urechile atente descifrau un zumzet pe care îl cunoşteau. Ce era?

In timpul tragerii antiaerienei, în atmosfera de iad, prin răpăiala luminoaselor, prin fum şi flăcări, patru vânători români decolaseră. Cu mâinile streaşină la ochi, noi cei de pe aerodrom am început să-i căutăm în înaltul cerului. A! Iată-i colo departe...

In zarea de smarald ei aleargă vijelios în urma bombardierelor ruseşti, care deslănţuiseră atacul. Le-a ajuns. Se aduc binoclurile din bordee. Un strigăt: „Unul a fost doborît"!

O coadă uriaşe de fum încondeiază orizontul.

— „Incă unul! Bravo"!

Câteva chiote şi câteva capele sar în aer. Privirile se ascut, degetele spectatorilor de pe aerodrom învârtesc teribil rotulele binoclurilor... Dar nu se mai vede nimic. Punctele negre s'au şters în zare, înecate în aburi luminoşi. In spaţiul fără fund, urmărirea victorioasă a continuat până deasupra Stalingradului.

Sold. t. r. BOGHIZAN P. ION

Stalingrad

Românaşii noştri, tot ei bravii,
Iţi vor fi, ca şi-altora, zugravii,
Că ei te vor zugrăvi cu sânge
Şi Stalin avea-va ce plânge!

Adă Doamne furia ta toată
Să vedem iar crucea luminată
Şi zdrobeşte, cu puterea ei,
Bolşevicii, turmă de mişei!

Dă putere'n luptă la Români
Să învingă pleava de păgâni
Şi-adă pacea'n lumea zbuciumata,
Cu milostivirea ta de tată!

Şi-apoi, în semn de'nchinăciune,
Să zidim o ţară cu renume
Şi s'aducem, lumii'ntregi, prinos
Sângele vărsat pentru Christos!

Med. sublt. rez. NICA ILIE

Lansarea minelor în Marea Neagră de către marinarii români

Cu submarinul în misiune

Era aproape de sfârșitul misiunii noastre. Timonierul de cart adunase laolaltă numerarul orelor pe care le petrecusem sub apă:

— Până acum avem o sută și cinci ore de imersiune, ne spune el. Nu a răspuns nimeni. Ne închipuim că am petrecut peste o sută de ceasuri stând în adâncul mării. Puterile noastre erau supte de osteneală, de intoxicație, de umezeala adâncului de mare și de vegherea neîntreruptă. In amiaza aceasta auzeam deasupra noastră elicele vedetelor rapide care ne caută, cu înverșunare, de azi dimineață aruncând zeci de bombe. Aveam impresia că vânătoarele de submarine lunecă prin vârful capului, atât le auzeam de clar. Din când în când grenadele anti-submarine explodau atât de aproape, încât închideam ochii ca să nu vedem cum o să se producă spărtura. Totuși norocul a fost de partea noastră. Rușii nu au reușit să ne atingă. Stăteam, acolo, aproape de fund cu motoarele stinse și niciunul dintre noi nu clintea. Vorbeam în șoaptă, și dacă ne mișcam, dintr'un compartiment în altul, pășeam în vârful picioarelor ca să nu fim auziți cu ascultătoarele de vedetele rapide. Era deajuns un sgomot, oricât de mic, și vedetele ne-ar fi putut ghici locul în care stăm ascunși la câteva zeci de metri sub apă.

Aerul era greu. Așa e totdeauna după amiază, după zece sau douăsprezece ore de ședere în fundul mării. Respirăm greu, la intervale scurte și obosim la cea mai mică mișcare pe care o facem. Odinioară se aflau pe submarine colivii cu cobai. In momentul în care cobaii mureau, se știa că aerul e prost și că oamenii trebue să ia măsuri urgente ca să nu împărtășească și ei peste câteva ceasuri soarta micuților animale. Acum numai există în submarine coliviile cu cobai de sacrificiu. Presiunea și puritatea aerului este constatată cu ajutorul aparatelor speciale. Eu, care nu am rezistența submariniștilor profesioniști, simt lipsa aerului și cad într'un fel de toropeală înainte de a arăta aparatele că aerul trebue purificat.

Ofițerul secund al submarinului a observat că organismul meu înregistrează cu mai multă precizie starea atmosferii și mă consultă, fără să se mai uite la aparate.

— Cum te simți?... E suficient aer, mă întreabă el răzând.

Am înțeles că pe submarin mai îndeplineam încă o misiune în afară de aceea oficială, de cronicar al luptelor: eram un fel de cobai.

— De ce nu dați drumul la mai mult oxigen? întreb pe comandant.

— Fiindcă ne îmbătăm mai cumplit decât am bea țuică.

Intr'adevăr, la bord aveam rezervoare cu oxigen suficient, dar nu ni se dă decât cu sgârcenie. Asta, pentrucă oxigenul — după cum am aflat — are cam aceleași proprietăți ca și țuica. El este ca și gazele hilariante.

Dacă ar fi uitat un robinet deschis la rezervorul cu oxigen, în foarte scurt timp ne-am îmbăta cu toții, criță.

Respirat în cantitate mare, oxigenul te face întâi foarte vesel, apoi te face să visezi frumos și să adormi. E interesant să suferi toate aceste transformări fără să-ți dai seama. In timpul somnului, mori, fără nicio durere și fără nicio svârcolire: senin și cu zâmbetul pe buze. Până acum nu cunoșteam aceste proprietăți ale oxigenului, fiindcă ele nu sunt cuprinse în niciun manual didactic, de fizico-chimice. Submariniștii îl știu însă și de aceea păzesc rezervoarele cu oxigen ca pe niște flacoane de otravă. Totdeauna e bine să avem oxigen mai puțin decât prea mult.

Herbert Sauer, comandantul unui submarin german, povestește undeva cum a murit „otrăvit" cu oxigen întregul echipaj al unui submarin. Marinarii de serviciu au uitat în timpul unei imersiuni rezervoarele cu oxigen deschise. Primii care s'au îmbătat au fost ei. Pe urmă au căzut în toropeală toți oamenii de pe submarin, murind până la ultimul.

Submarinul a rămas în fundul mării cu toate aparatele perfecte. Cei din bază l-au așteptat zadarnic. După un timp submarinul a fost dat ca „neîntors din misiune". Toată lumea îl credea scufundat. Din cauza presiunii care se produsese în interior, aerul a pătruns în balasturi și apa a fost gonită încetul cu încetul, iar submarinul a prins a se ridica la suprafață. După câteva săptămâni, submarinul cu toți oamenii din echipaj, morți, a fost aruncat de valuri și de curenți pe coasta engleză. Bateriile de coastă au tras cam o jumătate de oră, alarmate, cu toate tunurile în submarinul care venea spre țărm. Dar nu l-au lovit. După un timp, englezii, contrariați că nu le răspunde nimeni de pe submarin, s'au apropiat de el. Spre marea lor surprindere au constatat că toți oamenii sunt morți la bord, iar submarinul este în perfectă stare de funcțiune. Și mai interesant era faptul că morții nu intraseră în putrefacție: ei se menținuseră parcă ar fi fost îmbălsămați. Misterul a fost lămurit foarte repede: echipajul submarinului german murise asfixiat cu oxigen.

— Vrei să încerci cum e beția cu oxigin? mă întreabă un ofițer.

— Nu, mulțumesc!...

Așteptăm să se sfârșească atacul. Și ne întrebăm: oare nu ne va atinge niciuna din grenade?

Nimeni nu știe ce va fi.

Mă uit pe hartă: suntem la 80 de metri sub apă, iar marea e adâncă în punctul acesta de două mii de metri. Dacă ne ating vedetele rapide, mormântul nostru se va afla la o adâncime de două mii de metri.

Totuși nimeni nu e deprimat. Submariniștii români au o forță de rezistență, de credință și de luptă, de adevărați eroi.

Urmărirea peste Oskol

Ora 21. Primim ordinul de punerea șeilor și gata de marș. Executăm marș de noapte. O noapte fără stele, la întunericul căreia se adaugă și praful drumurilor imposibile din raiul bolșevic. Mergem toată noaptea!

Odată cu noi se scurg și alte trupe către Oskol Rezistența rușilor fusese ruptă pe acest râu de bravii noștri infanteriști. Inamicul se retrage în debandadă, lăsând în urma lui la fiecare pas „Mine" aducătoare de moarte.

Grupul de cercetare intră din nou în acțiune. Inamicul trebue urmărit deaproape și nu trebue lăsat să se retragă fără pierderi sau să se organizeze pe noi poziții.

In zorii zilei, pe un pod umblător, trecem Oskolul.

Plotonul meu (plot. I) din escadronul II, comandat de căpitanul Paraschivescu Nicolae, primește misiunea de a forma vârful avangărzii grupului pentru a face siguranță, pentru a relua contactul cu inamicul. Mereu atitudine ofensivă și îndrăzneață.

Cu o cruce creștinească și cu un „Doamne ajută-ne", micile mele fracțiuni au pornit în căutarea dușmanului. Două zile de goană aprigă, în care timp se auzea din când în când câte a bubuitură.

Fețele noastre se crispau și pe buzele fiecăruia doar un singur cuvânt „Mină". Atenția se dublează. Inamicul se apropie și minele sunt mai dese.

După două zile am luat contactul. Focurile de artilerie ne privesc dela distanță, brandt-urile grele șueră din ce în ce mai des. Caii nu mai simt oboseala celor două zile de goană și sub impulsia pintenilor noștri, străbat zonele în galop, în formațiuni subțiri.

Ne apropiem mereu de inamic. Focurile de infanterie intră în acțiune. Ploaia de gloanțe ne transformă în luptători pe jos. Pe brânci ne apropiem cât mai mult de liniile lor. Inamicul nu primește lupta decât mișelește, în păduri sau în sate, pe care le ține doar timpul necesar pentru a le prăda și curăți de populația civilă, lăsându-le apoi în urmă doar dărămături și scrum.

Rând pe rând satele cad în mâna bravilor noștri călăreți a căror deviză este „învingem sau murim".

Astfel cad satele: Melowatka, Imanowka și altele.

Nimic nu ne oprește! Un scurt popas pentru a așeza o cruce la căpătâiul celor căzuți, apă la cai și apoi iarăși înainte.

Ne apropiem de orașul Starobelsk. In fața lui inamicul este puternic organizat. Grupul acționează mereu ofensiv. Comandantul nostru, animat de un spirit ofensiv, împins la extrem, ne îmbărbătează mereu cu cuvintele „Inainte băieți, înainte".

Primesc misiunea să asigur stânga grupului. Peste arături, grâne și terenuri semănate cu floarea soarelui, caii se duc în trapul lor întins, străbătând mereu văi, dealuri și uneori terenuri aproape imposibile.

In trapul nostru depășim chiar cocoloane inamice ce se retrag pe șosea, spre Starobelsk. Imping mult pentru a atinge o înălțime favorabilă mie, pentru deschiderea focului în flancul inamicului.

Bravul meu sergent Rabac Dumitru ajunge până la 150 m de inamic. In fața mea, sergentul Draga Gh., la fel. Descălecarea din goană și focul nostru se deslănțue cu toată furia. Inamicul însă, fiind instalat în teren, pentru a proteja retragerea coloanelor de atacul nostru, deschide asupră-ne un foc viu cu tot felul de armament. Șrapnelele pocneau în aer, brandt-urile cădeau torențial pe locul plotonului, iar gloanțele mitralierelor formau un șuerat lung și fără de sfârșit. Erau retezați pomii la adăpostul cărora erau. Plotonul nu se mișcă din acel loc. Niciun pas înapoi. Da, acolo am rămas, până la căderea serii.

Pe locul cucerit de noi și stropit cu sângele a doi trăgători dela puștile mitraliere și sfințit prin jertfa celui de al treilea, se revărsa tot focul inamic.

Acțiunea plotonului a avut efectul urmărit. S'a ușurat înaintarea grupului și a doua zi călăreții noștri străbăteau colbul străzilor din Starobelsk, cu aceeași misiune și aceeași deviză „mereu înainte", către Don și dincolo de Don, la apei Volgei, unde-și vor potoli setea caii lor și unde sufletele lor se vor desfăta și frunțile lor vor fi mândre că misiunea a fost îndeplinită și scopul atins.

Locot. TH. FLORESCU

Cântec

Foicică foicea!
Mă gândesc la maică-mea,
Că-i lipsită de fecior
N'are niciun ajutor.

Dor îmi e, ca să mă duc
Și stau ca legat butuc.
Numai frunză de negară
Și oameni din altă țară.

Numai vreji, numai hlujani
Și în față doar dușmani.
Petrec viața în amar
Sus la munte, la hotar.

Dor m'ajunge, doru-mi trece
Că n'am cu cine petrece.
Cucuruz, pănușe lată!
Nu fii maică supărată.

Că dacă s'o pune pace,
Eu acasă m'oiu întoarce,
D'o fi lumea liniștită
Ii fi și tu fericită,

Că-i avea la căpătâi
Cu cine să te mângâi,
Să-ți pue 'n mână făclie
Și să-ți dea d'o leturghie.

Iar d'o fi să mor p'aici
Doru-mi maică să nu-mi duci,
C'am murit cu voe bună
Cum îi datina străbună,

Pentru legea creștinească,
Pentru țara românească.

Scrisoarea unui ostaș către Moș Crăciun

Moș Crăciune, te rog să mă ierți, dar eu așa te știam: un moșneag cu plete mari, gârbov, cu o barbă mare — albă colilie — ca a Părintelui Dăianu, ochii mari și blânzi dar.... șchiop!... Incăodată, iartă-mă Moș Crăciune, dar așa te-am cunoscut prima dată.

Eram copil mic.. Aveam abia șase anișori și mă făleam față de toți copiii din sat, cu opincuțele pe care mi le-a făcut tata din unele mai vechi ale bunicului meu, cu căciulița mea albă ca zăpada, ca „mâțele" din lemn de stejar frumos lustruite și cu colindele frumoase pe care le știam spune pe nerăsuflate, ori de câte ori mă punea tata, mai ales când avea oaspeți, ca să se mândrească cu mine.

Nu-i vorbă, Moș Crăciune, și avea cu cine se mândri!!... Știam scrie și citi până la „cuc", mai bine decât oricare altul din clasa mea... Mai ales la colinde, îi dădeam gata pe toți..

Cu câtă nerăbdare te așteptam atunci ca să vii, Moș Crăciune!... Mi se părea că prea mult întârzii, scoțând peri albi tatălui meu, tot întrebându-l:

— „De ce nu mai vine odată, Moș Crăciun, tată"?

— „Vine, dragul meu, dar acum îi iarnă, drumurile sunt acoperite cu zăpadă și i-o fi frig și lui... Uite ce vânt bate afară!...

— „Păi, tată Moș Crăciun n'are haine pentru iarnă și căciulă ca a mea?...

Țineam neapărat să-mi scot în evidență căciula, comparându-mi-o chiar cu a lui Moș Crăciun.

— „Și pe lângă frig, nu uita copilul meu, îmi spunea tata, că Moș Crăciun îi tare bătrân și de-abia mai poate veni.

— „E mai bătrân ca moșu Săvu? (era bunicul meu, care avea 89 de ani).

— „Mai bătrân cu mult!

— „Săracu Moș Crăciun!... Cât îi va fi de frig!... Dar, tată, unde doarme Moș Crăciun? Are și el casă ca a noastră?

Cine-i dă de mâncare? Copii are? Cum îi chiamă?... și nu mai terminam cu întrebările.

Se făcuse întunerec în casă; lemnele sfârâiau în sobă, tata trebăluia nu știu ce; fratele meu mai mare, Augustin, mâzgălia cu creionul într'un caiet cu coperte roșii, iar Moș Crăciun nu binevoia încă să vină. Eu erau mereu cu ochii la fereastră și de câte ori auzeam ușa porții scârțâind, tresăream, iar inima începea să-mi bată cu putere.

— „Auzi-l tată!... Nu-i așa că-i Moș Crăciun?

— „Nu, dragul meu..., încă nu!...

— Uf!, că-mi venea să-i smulg tatii mustățile de ciudă. Nu știu pentru a câtea oară îmi spunea: „Nu, dragul meu... încă nu!...

— „Dar, atunci spune-mi odată când vine?... începeam au, aproape isbucnind în lacrimi. Sau, poate... tată... nu vine în anul acesta Moș Crăciun?

— „Ba da, dragul meu, îmi răspundea tata liniștindu-mă, însă cu mult mai târziu decât într'alți ani!

—„!?!

— „Da, da, nu te uită, că tot voi copiii sunteți de vină! Numai cu câteva zile în urmă, continuă tata, m'am întâlnit cu un prieten al meu dintr'o comună vecină și l-am întrebat, dacă nu cumva l-a văzut venind pe Moș Crăciun....

— Cum, nu știți nimic ce s'a întâmplat, mi-a răspuns prietenul meu!?

Tata de-abea se abținea să nu râdă, în timp ce eu făceam niște ochi mari cât două cepe....

— E he! săracul Moș Crăciun, continuă el, a pățit-o rău de tot. Auzind Moș Crăciun că acolo copiii sunt răi și neascultători, s'a hotărît să meargă mai întâi la ei, și în loc de bunătăți, să-i certe, ba la nevoie să-i tragă chiar și de urechi. Era un frig mare... Zăpada strălucea ca argintul, pârtie ca'n palmă, iar Moș Crăciun, cu sacul plin de bunătăți în spate, a plecat pe'nserate înspre camuna aceea, înotând prin zăpadă aproape până'n brâu.

Din când în când tata se oprea să se odihnească. Eu ascultam cu atâta încordare, încât nu clipeam nici din ochi.

Obosise de-a-binelea.... Frigul îl pătrunsese până la oase, iar noaptea se aninase de culmile dealurilor din apropiere... Mai avea de mers vreo 200 de metri... In depărtare se auziau lupii hăuind. Inainte de-a intra în sat, trebuia să treacă un pod de lemn, aruncat peste un pârîu destul de adânc, ce cobora din pădurea satului. Zăpada fiind mare și Moș Crăciun neobservându-l, a căzut cu sac cu tot în pârîu și și-a rupt piciorul drept, rău de tot.

Eu isbucnisem în plâns, și printre rugăciuni pentru însănătoșirea lui Moș Crăciun și sughițuri, trimiteam copiilor din acel sat o ploaie de blesteme.

Acum, continuă tata, mi-a spus tot prietenul acela, Moș Crăciun a plecat din nou prin satele cu copiii buni și ascultători, dar merge încet și rău de tot, din cauza piciorului. E șchiop de-a-binelea!

Când a terminat tata, ochii mei jucau în lacrimi. In ziua aceea am plâns mult și de atunci nu l-am mai întrebat pe tata când vine Moș Crăciun. Mă mulțumeam doar cu gândul că tot trebue să vină odată; în schimb ascultam cu atenție de câte ori venea cineva la noi, să aud: șontâc! șontâc!", știind atunci că nu poate să fie altcineva decât Moș Crăciunul meu drag și... șchiop.

... Dar, ca la orice copil dela țară, Moș Crăciun vine atunci când dormi mai bine. Coboară pe coșul dela casă și aduce pentru copilașul bun și cuminte, ce i-a dorit inima lui mai mult..

Era în seara de ajun... Tot colindând și așteptându-l pe Moș Crăciun, — în seara aceasta vine neapărat, mi-a spus tata — am adormit, somn de copil.

Dimineața, când m'am deșteptat, pe pernă mă aștepta un șerpar de toată frumusețea. Cât de mult am dorit ca să am așa ceva!... Imi plăcea, nu atât felul cum era lucrat, tot cu împletituri, cât culoarea lui galbenă, ca gălbenușul oului.

In tot satul, și aici era mândria mea, niciun copil nu avea acum șerpar ca al meu.

...Am plâns atunci! De ce, nici acum nu știu sigur. De bucurie că mi-a adus

Cu steaua

un șerpar atât de frumos, sau de necaz că am dormit și n'am putut să-l văd pe Moș Crăciun și să-l întreb dacă-l mai doare rău piciorul!...

Imi amintesc doar că l-am întrebat pe tata, printre altele:

— Cum făcea, tată, Moș Crăciun, prin casă, mergând? Așa făcea: „Șontâc! șontâc!

... De pomi de Crăciun, cu „O brad frumos, o brad frumos", și împodobiți cu toate minunățiile din lume, nu știam. Mai târziu, când am schimbat opincuțele cu ghetele și căciula cu chipiul de școlar, am auzit și văzut așa ceva... Dar nu mi-au plăcut deloc! Era ceva străin de sufletul meu... Și „Moș Crăciun", pe care-l vedea acum, în carne și oase, nu era șchiop așa după cum știam eu, făcea o mulțime de gesturi, ca la teatru și prea-i semăna vocea a pedagogului nostru, acela uscățiv și înalt cât o prăjină, care ne bătea de două sau trei ori pe zi!... . . .

— „Moș Crăciune, acum, ca și atunci, te aștept cu aceeași dragoste și nerăbdare, deși nu sunt mic, ci om în toată legea, am îmbrăcat încă de mult baina militară și lupt undeva în răsăritul îndepărtat al Rusiei, pentru Cristos și Cruce... Vino, Moș Crăciune și aici la noi!... Suntem atâția care te așteptăm. Nu trebue să ne aduci bunătăți, ca odinioară; lasă-le orfanilor, văduvelor și săracilor din țară, căci noi avem, aici, destul!...

Adu-ne în schimb, Moș Crăciune, vești bune, zâmbete și doruri, din țara noastră dragă, țara Ilenelor Cosinzene și-a Feți-Frumoșilor!...

Vino, Moșule, treci prin toate greutățile, numai vino!... De va fi zăpadă mare, îți vom face pârtie; de va fi frig, îți vom da șubele noastre, iar dacă bolșevicii vor îndrăzni să-ți pună piedici, atunci vor cunoaște, cu toate „Katiușele" lor, mânia pumnului nostru.

... Vino, Moș Crăciune, să știm și noi, ca buni creștini, aici, depate de țară, pe crestele înzepezite ale munților Caucazi unde ne războim cu cel mai mare dușman al omenirii și ridicăm gloria neamului pe culmi de epopee voevodală, că a venit Crăciunul!...

Și te mai rog un lucru, Moș Crăciune! Dacă în drumul tău, de drumeț neobosit și dorit de toată suflarea pământească, te vei abate o clipă și pe la căsuța noastră, spune-i bătrânei mele mame că sunt sănătos, o doresc; fraților, că-mi fac datoria față de țară, ca un adevărat ostaș; iar Ilienii, Moș Crăciune, că-i dăruesc toată dragostea mea!....

Slt. rez. IOSIF BATIU

Păstori în Munții Cibinului (din „Munții României")

Pluguşorul anului 1943

— „Aho-aho, Români plugari,
Boeri mici și boeri mari,
Ia veniți lângă fereastră
Ș'ascultați urarea noastră
Și dacă va fi pe plac
Să ne dați câte-un colac
Să ne dați și gologani
Căci suntem fii de țărani.
— „A plecat acum un an
Mândrul nostru Mareșal
Și cu Hitler din Berlin
Să ureze pe Stalin
Și c'un plug cu boi gălbui
Ca să are 'n țara lui
Să samene grâu frumos
In numele lui Hristos
Să brăzdeze prin verdeață
Duminecă dimineață
Cu plugul cu șase boi
Ca să scoată din nevoi
Tot ce este neam creștin
De sub jugul lui Stalin.
— „Pluguşor cu boi bălăi
— „Indemnați-i măi flăcăi!
Dela Nistru pân' la Bug
Să vezi Rușii cum mai fug,
Fug mereu tot înapoi
Și Românii după ei,
Merg voioși dup'a lor plug
Și trag brazdă din belșug
Ca să samene pe brazdă
Sămânță din țara noastră
Arnăut și grâu de vară
Să dea Domnul să răsară
Și să crească paiul plin
Tot în ciuda lui Stalin.
Iar în spice bob frumos
Ca și fața lui Hristos.
— „Pluguşor cu boi bălăi
— „Ia mai îndemnați flăcăi!
Dela Don la Volga lată
Toată Rusia-i brăzdată
Nu de plug, ci de ghiulele,
Și de puști mitraliere.
— „Pluguşor cu boi frumoși
— „Indemnați, băieți voioși!
Aho-aho, ostași Români
Mai lăsați plugul din mâini
Și mai odihniți plăvanii
Să putem stârpi dușmanii
Căci eu cred c'ați obosit
De atâta plugărit
Și la sfânta primăvară
Vom porni cu plugul iară
Să arăm și mai în plin
Pe câmpia lui Stalin.
Și să semănăm vârtos
Popușoi și grâu frumos
Căci am pus în plug măi frate
Cu trei țări civilizate
Ca să curățim câmpia
De jidani bată-i pustia
Să rămână pe pământ
Tot ce crede'n Domnul sfânt
Iar pământul să rodească
Și pe el mereu să crească
Mult belșug și bogăție
Pentru scumpa Românie.
— „Pluguşor cu boii mici
— „Indemnați, băieți voinici!
Iar pe ceruri mândrul soare
Și steaua ocrotitoare
Să ne-arate până unde
Țin străvechile hotare
Să vedeți Conducătorul
Cum își seamănă ogorul
Cu sămânță românească
Nația să-și întărească
Aruncând cu mâna lui
Grâul paza Domnului.
Busuioc verde pe masă
Rămâi gazdă sănătoasă.
Pluguşor cu boii mari
Opriți plugul măi plugari
La anul și la mulți ani
Aho-aho-aho.

Jand. serg. ATANASIU CEZAR

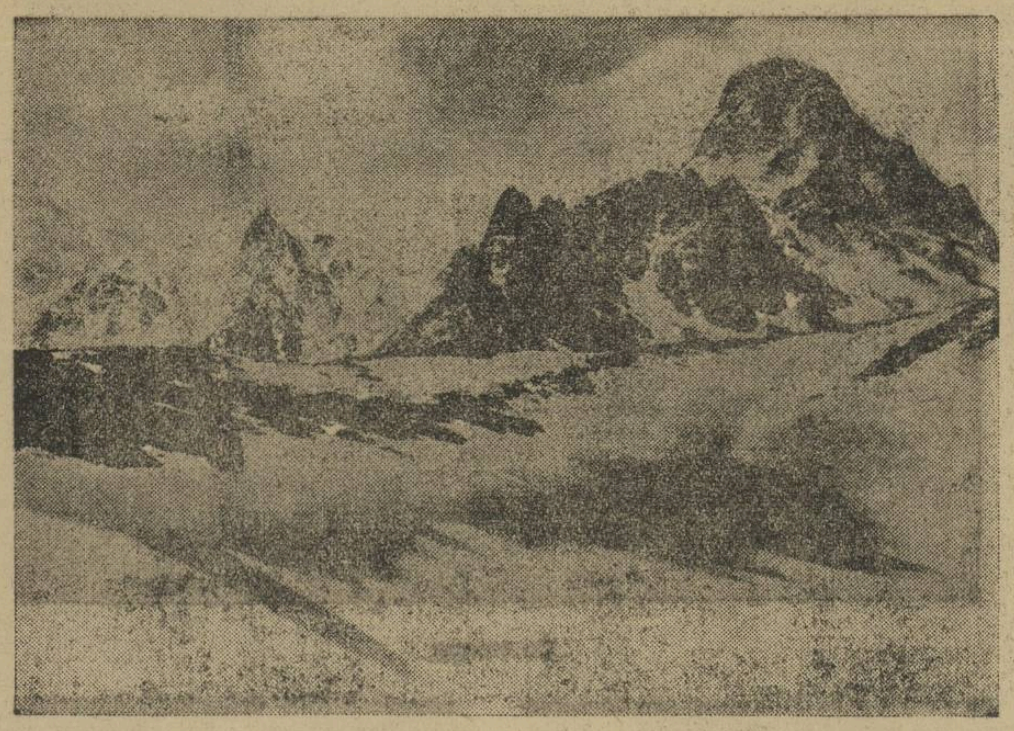

Colțul munților Bolaceni din „Munții Romăniei"

PRIN CIMITIRUL RUSIEI BOLȘEVICE

Ceea ce isbește pe orice ostaș venit în Rusia, în afară de distrugerile normal datorate războiului, este atmosfera aceasta de paragină care se întinde pe mii de verste, răsluirea gospodăriilor și a familiilor rămase pe loc. Nu e rezultatul luptelor ceea ce vedem noi. Au fost sectoare ocolite de război, depășite în înaintare, care au căzut de multe ori fără lupte. Și totuși, aceleași semne de distrugere, aceleași ruine marchează drumul nostru. Unele sunt mai noi, cele mai multe însă vechi.

Satele acestea-cimitire sunt prefața grozăviilor care s'au petrecut aci. Nu vom uita niciodată satele căzăcești, cu aspect de ruini resfirate pe dealuri. Până la 1936, pe aci era încă viață. Drumurile acestea desfundate pe care le străbatem, erau bătătorite de caii lor; la fântâna aceasta se spuneau poate glume, iar în pridvorul acela verde, cu înfloriturî în lemn, era o gospodărie, cu un cuvânt era viață. Imperjur se văd și azi urme de unelte, piese de mașini năpădite de rugină și mărăcini.

Pe aci s'a tras cu tunul. Sute de sate căzăcești și ucrainiene risipite dealungul și de-alatul stepei, au fost rase atunci când s'a dovedit că nu pot fi „colectivizate" altfel. (Procedeu radical, care dă mai puțin de lucru tiranilor roșii). Familiile au fost ridicate și duse în surghiun. Copiii smulși de lângă

mamele lor au fost ridicați de politruci și trimeși cu o misterioasă destinație. Femeile plâng cu hohote de dragul miilor de copii care li s'au smuls din brațe. Era poate un sistem de a-i forța și pe părinți să-i urmeze pe drumul plin de umbră pe care merg ei azi.

Fapt e că în majoritatea satelor în care poposim, ruinele locuințelor distruse de comuniști întrec la număr pe acelea care au rămas în picioare.

S'a fărămițat ceea ce era mai bun. Fudațiile clădirilor-ruine sunt mai mari decât ale celor existente azi. Nenumăratele dependințe care stăruie încă, sfidând parcă vremea, dovedesc o bună stare trecută. Sunt case de țărani avuți (culaci), temeiul Rusiei de altă dată.

Nicăieri colectivismul rusesc nu a întâmpinat rezistență mai mare ca la țară. Nicăieri nu a fost oprit în loc și obligat să ocolească aceste ținuturi refractare oricărei schimbări a tradiției. Și pentrucă nu au putut răsbi altfel, au căutat să sfarme acest cerc al rezistenței, oricum. Cu amenințări, cu anchete continui, cu torturi, cu deportarea și distrugerea gospodăriei.

Satele-cimitire sunt ceva special rusesc. Ele dovedesc că un regim dușmănit de această lume și aflat în conflict violent cu ea, merge spre sigură prăbușire. Frontul este ținut de foști țărani ucrainieni, ruși și cazaci. Toți sunt legați de aceste sate, fiecare se gândește mohorît la ceea ce a lăsat în urmă. Mulți așteaptă cu răbdare, luni întregi, să fie puși într'un post avansat, pentru a trece dincoace.

Cei care au văzut pe foștii prizonieri ucrainieni eliberați, spre a se putea întoarce acasă, nu-i vor uita multă vreme. Păreau scăpați de cea mai mare povară, ușurați ca de ridicarea unui blestem, indiferenți la enormele distanțe pe care trebuiau să le străbată pe jos. Numai să ajungă „na domu" (acasă).

Incă odată, tot ceea ce au căutat să distrugă bolșevicii, s'a dovedit trainic, înfipt adânc în pământul care mustește de tradiții, mai tare decât satanicele lor planuri.

Familia, urmărită, fărămițată sau distrusă, se reface din nou și se răsbună. Spiritul ei destramă frontul în clipele de față. Mai puternică decât orice lozincă revoluționară — care nu mai înflăcărează azi pe nimeni— spiritul acesta sapă cu îndărătnicie în adâncurile sufletului rusesc și-l cheamă la viață. De aceea, trecând peste teama paralizantă față de N. K. W. D., prin barajul de foc al plotoanelor „de observație", ucrainienii și rușii din ținuturile ocupate de germani și români, trec pânza de foc a morții, spre viața adevărată care-i atrage.

Efectivele lor distruse în nenumăratele lupte ce s'au dat, au înfățișarea unor unități decimate, din cauza acestor dezertări. Pe deasupra tranșeelor trece biruitoare viața. Ea cheamă pe cei mai îndărătnici, înapoi la vetrele părăsite, spre a popula din nou satele căzute în paragină.

Poate nu va trece mult timp și bufnița roșie se va retrage speriată din fața acestui nou dușman, care se întoarce împotriva ei și care este, „omul care se trezește din mizeria bolșevică".

Frt. Panaiteseu Mircea

Naşterea Mântuitorului

O stea 'nflorită 'n fund de ceruri cu licăriri de piatră rară
Iluminase Betleemul străvechi, de somn adânc răpus...
S'aducă Proroocii veste din cer că s'a născut Isus
In freamăt lung de aripi albe ghirlanzi de înger se lăsară

Lumina nouă'n raze blonde vertiginos cădea de sus,
Smeriți în fața tainei sfinte Păstorii toți se minunară
Iar Regii-Magi, sosiți în pripă și descălicând a lor comoară,
Mărețe daruri — smirnă scumpă și aur falnic i-au adus...

Zâmbia divin Mântuitorul din iesle sfântă de lumină
Spre stemele cu nestimate a Regilor din Răsărit
Și întindea mânuțe roze spre darurile ce-i închină...

Și nimeni n'a'nțeles atunci în fața blondelor lumini
Sub prea slăvitul nimb de raze de-asupra pruncului sfințit
Că stema'n veci neperitoare va fi, cununa cea de spini.

Țărance din M.[illegible] n.ol Jovei (din „Munții Romăniei")

Roosevelt: „Ţinta noastră este libertatea lumii!"

Churchill: „.... şi o pace eternă!"

Stalin: „... şi un paradis ca în Rusia Sovietică!".

Strigături

— Du-te, fată, la viţei
— Ia dă-mi pace, mamă, hăi,
Mânce-i lupu de viţei!
— Du-te la flăcăi, măi fată
— Da, măicuţă dragă... Iată
Am plecat. I-ajung îndată!

La mândruţa jucăuşă
Stă gunoiul după uşă
Nu-i spălată nicio oală
Mâţele doar când le spală
Mai le-ajută şi un motan
Nespălate-s de vre'un an!

Biată nevăstuica mea
Casa cu mi-o ţiu cu ea
Toată ziua-i la oglindă
Stă grămezi gunoiu'n tindă
In cămară-i până'n grindă
O să prindem şase boi
Şi mai scoatem din gunoi!

Insura-m'aş, însura
Dar urâtă n'aş lua
Prea frumoasă iar nu-mi place
Că prieteni mulţi îmi face

Câte păsărele sboară
Toate, toate-mi zic:— Te'nsoară!
Numai biata rândunea
De pe şură-mi zice-aşa:
— „Bade, nu-ţi lua belea!"

Tinerel m'am însurat
Tinerică mi-am luat,
Tânără ca... maică-mea
Şi ca soba-subţirea
Ochi mărunţi, boi lung de raţă
Când o văd... fiori mă'ngheaţă!

Hai femee să jucăm
Că pe faţă-o măritam
Să ne bucurăm c'am dat-o
Vai de cel care-a luat-o.

Biete fetişoarele,
Mult îşi bat picioarele,
Ca s'adune ceapa ciorii.
Să-şi vopsească obrăjiorii!
Ceapa ciorii s'a uscat
Fetele... s'au întristat.

VISUL LUI STALIN

Rătăcind peste pustiuri,
Prin Siberia, departe,
Cu regret că'n lumea asta
Nu are noroc şi parte,
A ajuns la o cocioabă,
Intr'un loc dosit pitită,
Locuită de o babă
Gârbovită şi sfrijită.
Şi Stalin, dela distanţă,
Când pe hârcă'n prag o vede,
A uitat de oboseală
Şi 'ntr'o goană se repede,
Ca s'ajungă cât mai iute
Şi să-i spună babii focul,
Poate'n mâna ei uscată
Să-şi găsească el norocul.
Şi i-a povestit că'ntruna pierde
Şi mereu tot îa bătae,
Iar oştirea bolşevică
Tot dispare şi se'nmoae.
Baba, încreţi din frunte,
Şi scoţând din sân o cană,
Îi şopteşte la ureche
Că ea este năzdrăvană,
Şi că poate să-l prefacă,
Prin descântec, fermecându-l,
In ori care vietate
La care-şi trimite gândul.
Bucuros din cale afară
C'a ajuns unde dorise,
Trecând lângă vrăjitoare,
Tainic la ureche-i zise:
—Un balaur mare, aprig.
Să mă faci, bădrâno dragă,
Şi atâta de puternic,
Cum nu-i altu'n lumea'ntreaga.
Şi 'ncepu deci cotoroanţa
Să bodogănească'n şoapte,
Preschimbând pe loc lumina
Intr'o 'ntunecoasă noapte,
Fulgera din limbi de pară,
Şi'apoi iar se luminară.
Dar acum, Stalin al nostru,
Cum fusese nu mai este,
Ci, târându-se pe burtă,
E balaur ca'n poveste,
Ce prin iarbă-şi tăvăleşte
Lungueaţa lui făptură,
Tot scuipând venin de moarte
Şi'având multe limbi în gură.
Se asvârle, se'ncovoaie,
Trupul mlădios şi-l frânge,
Se întinde, se lungeşte
Şi'apoi iar colac se strânge.
Şuieră cu'nverşunare,
Se înoadă, se desnoadă,
Sare'n sus şi'aleargă'n goană,
Vâjâind isteţ din coadă.
Şi 'ntărnind, semeţ, în cale,
O neputincioasă broască,
Se zburleşte'n solzi, se umflă,
Gura 'ngrozitor o cască,
Şi zicând că el e falnic
Şi să-i şadă'n drum n'admite,
Peste ea se năpusteşte
Şi fulgerător o'nghite.
Şi'apoi, triumfând porneşte
Iar în goană nebunească,
Că doar nimeni nu-i în stare
Ca să i se'mpotrivească
Şi deci, voinicosul şarpe,
Încrezut peste măsură,
Ţine capul sus, că-i mândru
De măreaţa lui bravură.
Şi s'a 'ntors, Stalin viteazul,
Încărcat de bucurie
Ca să-i spună cotoroanţei
Că vrea mai voinic să fie.
Şi-i ceru cu plecăciune,
Ca să-i dăruiască 'ndată,
Nouă capete, să'nghită
Mai mulţi inamici deodată.
Hârca iar îşi scoate cana,
Mestecă, boscorodeşte,
Şi cât ai clipi odată,
Pofta lui o'ndeplineşte,
Preschimbându-l în balaur
Mult mai lung şi mult mai mare,
Şi cu capete chiar nouă,
Ca să fie şi mai tare.
Şi s'agită, se'ncordează,
Fuge iute, par'că zboară,
Şi'nspre front luându-şi drumul,
Chiar cu vântul se măsoară,
Că vrea să sosească'n grabă
In vâltoarea bătăliei,
Să-şi arate'n luptă cruntă,
Vitejia bărbăţiei.
Dar, în calea lui cea lungă,
Ç'un voinic se întâlneşte,
Ca un Făt-Frumos din carte.
Iar pe piept îi străluceşte
Sfânta cruce creştinească,
Ce, cu raze sclipitoare,
Dă puternică lumină
Şi-l orbeşte ca un soare.
Este fiul României,
Brav ostaş, vânjos şi sprinten,
Pe-un cal alb ca şi zăpada,
Ce-l îndeamnă dintr'un pinten
Şi-n galop se răsuceşte
Cu mişcări iuţi de sfârleează,
Iar cu paloşu-i de aur
Şase capete-i retează.
Mânios, Stalin, se'ncruntă,
Plin de sânge se zburleşte,
Şi'nrăit peste măsură
Spre voinic se'năpusteşte
Şi din somn el se trezeşte!

T. C.

Portofelul

— Uite ce am găsit...
— Un portofel de damă!
— De unde ştii că e de damă?
— Păi, tu nu vezi că e gol? Nu ştii că femeilor niciodată nu le ajung banii.

Femeia

— Felicitările mele, Popescule, frumoasă nevastă ţi-ai ales! Dar nu înţeleg ce dracu a văzut la tine?
— La mine n'a văzut nimic; dar a văzut la bancă banii ce-i am depuşi spre păstrare.

Englezii

— Dar englejii ce or mânca de sărbători, camarade, că ei cică sunt cu obrazul subţire?
— Ce să mănânce! Ce au mâncat şi până acum: bătaie!

Ghicitori

Am o puică cucuiată
Stă 'n cămară încuiată;
Doar să mor să n'o descui
Să-i pun mâna la cucui.
(Puşca).

Eu în toată viaţa
Mereu strălucesc,
Dar cu strălucirea
Mă şi prăpădesc.
(Lumânarea).

Fuga bălţatule,
Goana, urechiatule:
De-l ajunge bălţatul,
S'a sfârşit cu urechiatul.
(Câinele şi iepurele).

Glume

Cerşetorul

— Om în toată firea şi te-ai apucat de cerşit?! Ieşi mai repede că strig pe bărbatu-meu din casă.
— Ei aşi! Pe cine vrei să sperii. Bărbatu-tău nu-i acasă!
— De unde ştii?
— Păi când un om are o femeie ca tine, nu stă acasă, — se duce mâncând nori.

Pedeapsă

— Ai auzit?... Şi Ionescu a divorţat.
— Care Ionescu?
— Milionarul mahalalei... ăla plin de datorii. Ca să scape de datornici, şi-a trecut toată averea pe numele nevestei-si.
— Ce spui?! De aia nevastă-sa s'a despărţit de el!
— Nu! Motivul a fost cu totul altul, dragă. A spus la tribunal că ea nu mai poate trăi c'un pungaş care şi-a tras pe sfoară creditorii!

Ura rea lui Neaţă

— Mă frate Ilie, dă-mi o căpăţână de porc din astea pentru piftie, că tare o să-ţi fiu recunoscător.
— Bine mă Neaţă, alege şi tu una mai mare....

— Aha! Bună căpăţână!
Să-mi pun mantaua şi cismele şi să dau o raită până în liniile bolşevice să le urez ciolovecilor cu vasilca....

Ciolovecul: — Tovarăşi, tovarăşi, ascundeţi-vă pe unde puteţi că vine Neaţă cu un comisar politic de-al nostru pe tavă...

Neaţă: — Praful, puiberea s'aleagă,
De armata voastră'ntreagă.
Anul nou să vă găsească
Plini de tuse măgărească!
Şi acu după ce vă urai cu vasilca, luaţi şi vo căpăţâna asta dă porc şi mâncaţi-o, că aşa suntem noi românii, milostivi!

Faptele săptămânii

DIN ŢARA

D-L MAREŞAL ANTONESCU, Conducătorul Statului, a primit din partea d-lui general de corp de armat C. Constantinescu următoarea telegramă:

„După zece zile de luptă crâncenă, armata de sub comanda mea a înfrânt puternicile atacuri ale duşmanului şi a reconstituit cel mai îndepărtat front din răsărit. Ţara poate fi mândră de eroica luptă a fiilor săi din această armată, care în clipele de supremă încleştare îşi îndreaptă gândul iubitor către Mareşalul lor“.

DIN ORDINUL d-lui Mareşal Antonescu, d-l ministru al Apărării Naţionale a inspectat trupele române de pe frontul de răsărit.

Luând contact cu comandamentele germane şi române de pe frontul Donului, după ce a inspectat unităţile din această regiune, d-sa a constatat că trupele române s'au luptat cu cel mai mare eroism şi spirit de jertfă, situaţia strategică fiind stăpânită de armatele aliate, datorită superiorităţii comandamentului şi conlucrării perfecte germano-române.

D-l ministru a inspectat şi o parte din spitalele de campanie şi de Cruce Roşie, constatând peste tot o îngrijire bună a ostaşilor răniţi.

NUMĂRUL VOLUNTARILOR care vor să lupte pe front contra fiarei bolşevice creşte mereu. Iată un lot din aceştia care urmează să se prezinte la unităţile lor, numele lor meritând a fi cunoscut:

Locot. rez. Suhane Ion, sublt. rez. Cojocaru Gavril, sublt. rez. Luca Nicolae, serg. t. r. Racoţă Alexandru, ctg. 1933; sergent Popescu Mihail, ctg. 1921; caporalii: Munteanu Constantin, ctg. 1930; Băleanu Gh., ctg. 1941; Anghel Gheorghe, ctg. 1941; Turloiu Dobre, ctg. 1911; Potyo Alexandru, ctg. 1924; Naghi Dumitru, ctg. 1931; Cristea Ilie, ctg. 1936; Fruntaşii: Alexandru Gheorghe, ctg. 1939; Moroianu Ioan, ctg. 1926; soldaţii: Costache Petre, ctg. 1917; Popa Grigore, ctg. 1941; Ţâru Tudose, ctg. 1921; Sereneac Teodor, ctg. 1937; Coşara Petru, ctg. 1931; Chireanu Ion, ctg. 1926; Soldatul Baţ Vladimir a plecat la o unitate de cavalerie. Soldatul Motoca Sandu, la un divizion de tunuri de munte; soldatul Chişcoman Grigore, la o companie sanitară.

Ascultaţi la radio între orele 12,50—13,50 „Ora ostaşului“ (Lunea, Miercurea şi Sâmbăta), „Ora italo-română“ (Marţea) şi „Ora ostăşească româno-germană“ (Vinerea).

D-L MAREŞAL ANTONESCU a vizitat zilele trecute câteva şcoli şi spitalul Z. I. 327 din Capitală.

La acest spital Z. I. 327, d-l Mareşal s'a ocupat de fiecare rănit, stând de vorbă despre nevoile lor.

LA PREŞEDINŢIA CONSILIULUI DE MINIŞTRI s'au mai primit numeroase daruri în bani pentru armată, suma totală strânsă până în prezent fiind de şaptezeci şi opt de milioane de lei.

PENTRU CONSTRUIREA PALATULUI INVALIZILOR în Bucureşti s'a strâns până acum suma de una sută patruzeci şi cinci milioane lei.

DE PESTE HOTARE

CU PRILEJUL împlinirii a 25 de ani dela Independenţa Finlandei, d-l Ryti, preşedintele Republicii Finlandei, a ţinut o cuvântare la radio, prin care a arătat că lupta pe care o duce poporul finlandez contra Sovietelor, este o luptă de apărare pe viaţă şi pe moarte.

După ce a menţionat atacul nedrept al bolşevicilor contra tuturor ţărilor vecine, d-l Ryti a terminat cuvântarea spunând că Finlanda luptă ca să asigure copiilor ei un viitor mai bun, iar calea pe care merge nu este numai singura cu putinţă, dar şi singura dreaptă.

ÎN ZIUA de 7 DECEMVRIE 1941, după cum se ştie, marina japoneză a dobândit o mare victorie navală şi aeriană la Pearl Harbour, asupra nord-americanilor, victorie pe care nord-americanii o tăgăduiau.

Abia după un an, ministerul marinei americane recunoaşte această înfrângere, spunând, într'un comunicat, că pierderile suferite au fost extrem de serioase.

Un proverb spune: „mai bine mai târziu, decât niciodată“.

COMUNIŞTII DIN SERBIA, au răpit un soldat german dintr'un sat sârbesc. Autorităţile militare au hotărît ca, în cazul când soldatul german nu este adus îndărăt, să fie omorîţi zece comunişti sârbi.

FUEHRER-UL a trimis o călduroasă telegramă de felicitare Mareşalului Manerheim, cu prilejul împlinirii a 25 ani dela independenţa Finlandei.

REVISTA „LE FORZE ARMATE“ publică la rubrica „Operaţiunile de pe diferitele fronturi“, un articol intitulat: „Eroismul soldatului german şi al soldatului român în actuala fază a luptei de pe frontul din Răsărit“.

După ce se ocupă de lupta defensivă dela Sud de Stalingrad şi din cotul Donului, articolul spune următoarele:

„Apărarea românilor şi germanilor, bazată pe scopul nimicirii vrăjmaşilor, a atins cea mai înaltă culme a eroismului şi cele mai mari înălţimi ale gloriei. In special în sectorul românesc se semnalează neîncetat episoade de vitejie cari au îngăduit în multe cazuri totala răsturnare a situaţiei.

Citâm în primul rând o divizie românească, comandată de eroicul cuceritor al Muntelui Capella, generalul Mihail Lascăr, distins din nou de Führer, pentru calităţile sale de comandant, care şi-a dus trupele pe cele mai strălucite culmi ale victoriei.

Fără să cunoască un singur moment de odihnă, toţi infanteriştii români au luptat şi continuă să lupte cu un eroism şi cu o experienţă a războiului, provocând grave pierderi în rândurile duşmanilor.

..Trebue arătată contribuţia armei blindate româneşti, care într'o singură zi a distrus 165 de tancuri sovietice“.

MAREŞALUL PETAIN, şeful Statului francez, a trimis o scrisoare Fuehrerului, în care îşi arată intenţia de a crea o nouă armată disciplinată în locul celei demobilizate, care să asigure liniştea Franţei.

Mareşalul spune mai departe că este foarte mulţumit de propunerea Fuehrerului de a colabora cu Franţa şi de a o ajuta să-şi redobândească coloniile pierdute.

Scrisoarea se termină în dorinţa că apropierea dintre poporul francez şi german să se facă, asigurându-se astfel ordinea în viitoarea Europă.

Cu prilejul publicării acestei scrisori, d-l Laval, preşedintele guvernului francez, a făcut declaraţii ziariştilor, spunând, printre altele, următoarele:

„O victorie anglo-americană ar preda Franţa comunismului“, iar mai departe a adăugat: „Soarta Franţei este legată de victoria Germaniei“.

„Sentinela“ urează bravilor ostaşi sărbători fericite şi izbândă deplină asupra duşmanilor Ţării Noastre.

Evenimente din războiu

Frontul antibolşevic din răsărit.

In sectorul dintre Volga şi Don, forţele germane şi române se găsesc în plină contra-ofensivă. In ultimele zile ele au luat cu asalt numeroase localităţi şi au respins contra atacurile violente ale inamicului, care voia să şi menţină cu orice preţ în acest sector, cele câteva poziţii ocupate cu pierderi grele în cursul ofensivei deslănţuite la 20 Noemvrie. Lupta forţelor aliate este însă deosebit de viguroasă şi ea este în curs de a restabili definitiv situaţia între Volga şi Don, respectiv Stalingrad.

In sectorul Toropeţ, unde se dă o mare bătălie de încercuire, o parte din forţele inamice prinse în „pungă“ au fost nimicite. Lupta este în curs. Dela începutul ofensivei din sectorul central, care a fost deslănţuită la 25 Noemvrie, la 5 zile după aceea din sectorul Don-Volga, ruşii au pierdut în sectorul central 326 tancuri, 227 tunuri şi 3.000 prizonieri. Numărul morţilor inamici este de 14.000, răniţii sunt desigur împătriţi. Numărul foarte ridicat al morţilor şi răniţilor faţă de numărul prizonierilor, dovedeşte dârzenia cruntă a bătăliei din acest spaţiu.

Acolo unde trupele germane şi române au întreprins acţiuni ofensive, au obţinut succese importante, fără să aibă prea multe pierderi, datorită metodelor de atac a noilor arme, introduse între luptă şi a strânsei colaborări între arme.

O fugară trecere în revistă a frontului din răsărit, ne dă următoarele concluziuni:

In stepa Calmucilor, detaşamente germane care au pătruns în spatele liniilor sovietice, au ajuns cu detaşamente de recunoaştere până mult departe în zona Utta.

Intre Don şi Volga trupele germane şi române sunt în curs de executarea unor operaţiuni ofensive care au condus la importante câştiguri de teren spre Nord şi Nord-Est.

In sectorul italian toate atacurile sovietice au fost respinse şi contraatacuri puternice din partea trupelor germane şi italiene au asvârlit pe inamic acolo unde reuşise să muşte din poziţie.

In sectorul central, atacurile sovietice date cu forţe puternice au fost înăbuşite.

S'au desfăşurat aici lupte crâncene, trupele germane reuşind să producă inamicului pierderi foarte grele.

Incercuirea grupului de forţe sovietice dela Sud de Bielyj este din ce în ce mai strânsă. Incercările disperate ale bolşevicilor de a se despresura au fost zadarnice.

In total, dela începutul luptelor de iarnă (20 Noemvrie), bolşevicii au pierdut pe întregul front de Est peste 3.000 care blindate. Aceasta reprezintă o cantitate de material care cu greu va putea fi înlocuită şi numai într'un interval lung de timp. Slăbirea bolşevicilor se vede încă depe acum, atacurile lor, ne mai având tăria dela început.

Africa de Nord.

In Cirenaica, mişcarea strategică a trupelor germano-italiene, continuă favorabil.

Mareşalul Rommel a reuşit să menţină intactă armata sa şi să zădărnicească manevra plănuită de armata a opta engleză.

Războiul în deşert se aseamănă cu războiul naval. La fel ca şi războiul naval unde nu contează în ce punct al mări se întâlnesc flotele adverse, şi în războiul din deşert este indiferent dacă diviziile blindate germane şi engleze, se luptă unele cu altele lângă Tobruk sau în Tripolitania. Important este numai care dă lovitura hotărîtoare asupra adversarului, distrugându-l.

In prezent britanicii se găsesc din ce în ce într'o situaţie mai nefavorabilă din cauză că se lungesc mereu căile lor de aprovizionare, în acest fel mişcările lor fiind stingherite. Linia germană de aprovizionare a devenit însă prin ocuparea Tunisului mult mai scurtă şi mai sprijinită.

Englezii nu-şi ascund teama că prin mişcarea sa Rommel ar putea sili forţele generalului Montgomery să prinească lupta decisivă pentru Africa în condiţiuni din ce în ce mai proaste.

Cu privire la luptele din Tunisia, se află că trupele de invazie engleze-nord americane nu s'au refăcut încă în urma grelei înfrângeri ce le-au provocat trupele Axei în regiunea Teburba şi cu prilejul cărora ele au pierdut, într'o bătălie ce a ţinut 4 zile, 60 de care de asalt, 42 de tunuri motorizate, 40 de aruncătoare de grenade, 374 de vehicule automobile, numeros alt material de războiu şi enorme cantităţi de muniţii, precum şi 800 de prizonieri şi morţi, al căror număr se ridică la câteva mii.

Evitând orice alt contact cu forţele Axei, anglo-americanii s'au retras mai mult către Vest, în ultimele zile, părăsind chiar un important teren care era uşor de apărat.

Pregătirile de concentrare ale anglo-saxonilor sunt foarte mult stânjenite de atacurile forţelor aeriene ale Axei, care continuă să domine spaţiul aerian.

C. 55.632. — M. O., IMPRIMERIA CENTRALĂ, BUCUREŞTI.